

فقر مدیریت

پژشکیان می گوید ما مقصریم، نه آمریکا

امید به دانشگاه

مقصود فراستخواه

بدرقه با سفیدجامگان

ناصر تقوایی به خاک سپرده شد

پاسخ تند محمدجواد ظریف به سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه

بازی روس‌ها

ظریف می گوید: مکانیسم ماشه جایگزین «طرح بسیار بد» روسیه و فرانسه بود
روس‌ها دو خط قرمز دارند؛ اول آنکه ایران نباید روابط آرامی با جهان داشته باشد
و دوم اینکه ایران نباید وارد درگیری مستقیم با جهان شود

ابوالفضل خدایی

گروه بین‌الملل

پس از اظهارات اخیر سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه درباره نحوه تصمیم‌گیری در روند شکل‌گیری برجام و نقش ایران در پذیرش مکانیسم «اسنپ‌ک»، موضوع توافق هسته‌ای بار دیگر به صدر مباحث سیاسی و رسانه‌ای بازگشت. سخنان لاوروف که در آن محمدجواد ظریف را طراح اصلی این مکانیسم خوانده بود با واکنش صریح وزیرخارجه دولت‌های یازدهم و دوازدهم روبه‌رو شد. سرگئی لاوروف در اظهارات خود مدعی شد که در روند مذاکرات هسته‌ای «تصمیم نهایی درباره برجام را محمدجواد ظریف و جان کری، وزیر خارجه وقت آمریکا، گرفتند» و دیگران در آن مرحله «عملاً ناظر بودند و توافق میان ایران و آمریکا را مشاهده می‌کردند». او با تأکید بر اینکه روسیه از موضع خود در حمایت از توافق هسته‌ای عدول نکرده، افزود: «صادقانه بگویم، ما شگفت‌زده شدیم. اما اگر شریک ما این فرمول را که صراحتاً یک دام حقوقی بود پذیرفت، دلیلی برای مخالفت نداشتیم». لاوروف مدعی شد، مکانیسم موسوم به اسنپ‌ک که امکان بازگشت خودکار تحریم‌ها در صورت نقض توافق را فراهم می‌کند «تا حد زیادی مخلوق خود ظریف» بوده است.

ادامه در صفحه ۳

توطئه علیه دولت؟

روح‌الله مومن‌نسب، دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر تهران از به‌کارگیری ۸۰ هزار نفر در خیابان‌های پایتخت برای کنترل بی‌حجابی خبر داد. محمد مهاجری و مریم زارعیان به پرسش‌های سازندگی جواب داده‌اند

سرمقاله

در مسیر شرق

ایران به تدریج در کنار روسیه و چین قرار خواهد گرفت

سیدحسین مرعشی

دبیرکل حزب کارگران سازندگی ایران

بعد از توافقی که برای مبادله زندانیان فلسطینی با گروگان‌ها انجام شد و ظاهراً نشانه‌ای از حرکت خاورمیانه به سمت شرایبی بدون جنگ است به نظر می‌رسد در حال حاضر مهم‌ترین موضوع روز جهان، مساله جنگ روسیه و اوکراین است؛ جنگی که وارد مرحله‌ای تازه شده است.

دونالد ترامپ، چه در دوران تبلیغات انتخاباتی و چه پس از ورود به کاخ سفید، بارها تأکید کرده بود که می‌تواند، ظرف یک هفته جنگ اوکراین را پایان دهد. او در این باره مواضع متفاوتی اتخاذ کرد و تحت فشار زلنسکی توصیه می‌کرد که بخشی از اوکراین واگذار شود تا جنگ تمام شود. اروپایی‌ها با این دیدگاه به‌شدت مخالف بودند و از همان زمان نسبت به برنامه‌های ترامپ انتقادات تندی مطرح کردند.

ترامپ در ادامه، تا آنجا پیش رفت که پوتین را به آمریکا دعوت کرد؛ در شرایبی که هیچ‌یک از رهبران غربی حاضر نبودند حتی تماس تلفنی با رئیس‌جمهور روسیه برقرار کنند، او میهمان ویژه ترامپ شد. هرچند ترامپ برایش فرش قرمز بهین نکرد اما نتیجه عملی این دیدار، افزایش حملات روسیه به اوکراین بود. گزارش‌هایی نیز منتشر شد که نشان می‌داد، روسیه با پهپادهای خود وارد حریم هوایی برخی کشورهای عضو ناتو شده است.

پس از شکست تلاش‌های ترامپ برای ایجاد توافق میان روسیه و اوکراین، او موضع خود را به‌طور کامل تغییر داد و این بار اعلام کرد که آماده است، موشک‌های دوربرد را با هزینه ناتو در اختیار اوکراین قرار دهد. ارزش تسلیحات پیشرفته‌ای که قرار است در قالب این طرح به اوکراین داده شود حدود ۹۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود. با این تجهیزات جدید، اوکراین قادر خواهد بود تمامی نقاط روسیه را هدف موشک‌های خود قرار دهد. این، برگ تازه‌ای است که ترامپ رو کرده است.

در عین حال گفت‌وگوهای ترامپ و پوتین همچنان ادامه دارد. در وضعیت کنونی، صحنه جنگ اوکراین و روسیه برای هر دو طرف به مساله‌ای حیاتی و مرگ و زندگی تبدیل شده است. روس‌ها بر این باورند که اگر تحت فشار نظامی مجبور به عقب‌نشینی شده و بدون دستاورد از اوکراین خارج شوند، خطر سقوط پوتین از سوی ملی‌گرایان افراطی روسیه بسیار جدی خواهد بود و نبود پوتین در کرملین می‌تواند به نوعی بی‌دولتی و حتی خطر تجزیه روسیه منجر شود. بنابراین پوتین حاضر نیست، کوچک‌ترین ریسکی را در این میدان بپذیرد.

در مقابل، اروپایی‌ها برداشت دیگری دارند و تا حد زیادی هم‌درست فکر می‌کنند. از دید آنها در صورت پیروزی روسیه و الحاق بخشی از اوکراین، زنجیره‌ای از تهدیدها علیه شرق اروپا آغاز خواهد شد؛ چه از مسیر لشکرکشی زمینی و چه از طریق طراحی‌های سیاسی و نفوذ نیروهای وابسته به روسیه، مشابه آنچه اخیراً در گرجستان رخ داد. از نگاه غرب، روسیه میل دارد تمام اقمار قدیمی شوروی را دوباره با خود همراه کند. از نظر اروپایی‌ها، شرق اروپا به‌شدت در معرض تهدید است. برای آنها، این جنگ مساله‌ای حیاتی است و می‌خواهند در همین جنگ، تکلیف آینده شرق اروپا را روشن کنند.

ادامه در صفحه ۲

گزارش

حاشیه علیه متن

چرا علیه فرزانه صادق خبرسازی می کنند؟

گروه سیاسی: در روزهای اخیر، نام فرزانه صادق‌مالوآجرد، وزیر راه و شهرسازی دوباره به صدر اخبار سیاسی کشور برگشته؛ این بار اما نه به دلیل قراردادهای کلان یا پروژه‌های راهسازی بلکه در پی حواشی ایجاد شده در فرودگاه اردبیل. گزارش‌های اولیه حاکی از آن است که وزیر پس از بازگشت از سفر رسمی به جمهوری آذربایجان، هنگام عبور از گیت بازرسی فرودگاه اردبیل از تحویل کیف خود برای بازرسی امتناع کرده و با لحنی تند فرودگاه را ترک کرده است. این اقدام، ساعاتی بعد به عزل فوری مدیرکل فرودگاه اردبیل، محمد قصابی، منجر شد و داود رضی‌نژاد به عنوان سرپرست موقت منصوب شد.

شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در واکنش به انتشار این خبر، اعلام کرد که تغییرات مدیریتی امری طبیعی بوده و ارتباطی با حواشی مذکور ندارد. روابط عمومی شرکت همچنین ادعا کرد که تلاش‌هایی برای «کم‌رنگ کردن دستاوردهای سفر وزیر به باکو» و ایجاد فضاسازی رسانه‌ای توسط برخی کانال‌های خبری و رسانه‌های معاند صهیونیستی صورت گرفته است. با این حال روایت شاهدان و انتشار گسترده خبر در شبکه‌های اجتماعی، زمینه موجی از انتقادهای گمانه‌زنی‌ها درباره نحوه برخورد وزیر با مقامات محلی را فراهم کرده است. صفحه رسمی بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) در واکنشی تند، خطاب به وزیر نوشت که «دلایل کافی برای استیضاح فوری» وجود دارد و به عملکرد ضعیف در حوزه مسکن و راه، سفر میلیاردری کیش و عزل مدیر فرودگاه به جرم رعایت قانون اشاره کرده است. از سوی دیگر، برخی فعالان رسانه‌ای ضمن حمایت از وزیر، انتشار خبر را بخشی از سناریوی تخریب سیاسی او در آستانه استیضاح دانستند و تأکید کردند که او تجربه کافی در سفرها و پروتکل‌های امنیتی داشته و خبر از پشت پرده نیز دارد.

حواشی فرودگاه اردبیل، تازه‌ترین نمونه از پرونده فرزانه صادق در وزارت راه و شهرسازی است. از همان روز رأی اعتماد، نام او با حواشی همراه بود؛ از سخنان مسعود پزشکیان درباره تأثیر «نظر مثبت رهبری» بر رأی اعتماد او تا انتصابات مکرر معاونان، تفاهنامه ۶۱ هزار میلیاردی با شرکت‌های وابسته به بابک زنجانی و سفرهای پر هزینه شخصی و خانوادگی. علاوه بر این واکنش‌های بحث‌برانگیز وی به حوادثی مانند انفجار در بندر شهید رجایی نیز موج جدیدی از انتقادات را به دنبال داشته است.

در شرایطی که زمزمه‌های استیضاح وزیر راه در مجلس قوت گرفته، کارشناسان و ناظران سیاسی معتقدند که حاشیه‌های اخیر می‌تواند، کار دست فرزانه صادق بدهد. منتقدان تأکید دارند که او به جای تثبیت جایگاه خود به عنوان نخستین وزیر زن دولت چهاردهم، درگیر حواشی شده و تصمیم‌های جنجالی‌اش، مخالفان را برای تخریب آماده کرده است. از سوی دیگر، حامیان او این مسائل را بخشی از روند طبیعی سیاسی و رسانه‌ای می‌دانند و هشدار می‌دهند که پشت هر خبر ممکن است انگیزه‌های سیاسی و تخریب برنامه‌ریزی شده، وجود داشته باشد. در مجموع، پرونده فرودگاه اردبیل بیش از آنکه صرفاً یک جابه‌جایی اداری باشد به نمادی از چالش‌های مدیریتی و سیاسی وزارت راه و شهرسازی تبدیل شده است. واکنش‌ها در فضای مجازی و رسانه‌ها، از جناح‌های مختلف، نشان می‌دهد که وزیر راه در میانه توفانی از حواشی و گمانه‌زنی‌ها قرار دارد و هر تصمیم کوچک او می‌تواند، زمینه‌ای برای موج جدیدی از انتقاد و حتی طرح استیضاح در مجلس شود. با توجه به سابقه حاشیه‌ساز وزیر و تمرکز رسانه‌ها بر عملکرد او، به نظر می‌رسد فرزانه صادق در ماه‌های پیش‌رو بیش از هر زمان دیگری نیازمند مدیریت دقیق بحران و تثبیت جایگاه خود در دولت است در غیر این صورت ماجرایی اردبیل می‌تواند، مقدمه‌ای برای پایان زود هنگام وزارت او باشد.

فقر مدیریت

پزشکیان می گوید: اینکه روی طلا خوابیده‌ایم اما گرسنه‌ایم مقصر خودمان هستیم نه آمریکا

سر مردم کلاه نگذاریم

پزشکیان سپس تأکید کرد: «مردم باید باور کنند که می‌خواهیم به آنها خدمت کنیم نه حاکمیت. باید با باور و اعتقاد بگوئیم که می‌خواهیم، خدمتگذار باشیم، نه اینکه شعار بدهیم و سر مردم کلاه بگذاریم». او در ادامه افزود: من از آمریکا و اسرائیل نمی‌ترسم از دعوا و اختلافات داخلی می‌ترسم چرا که اگر با هم باشیم بر همه مشکلات غلبه می‌کنیم اما اگر دعوا کنیم، نیازی نیست اسرائیل و آمریکا ببینند، خودمان خودمان را خراب خواهیم کرد».

وی با بیان اینکه نباید به سازمان نوسازی چشم بدوزید، از مدیران خواست خود دست‌به‌کار شوند: «خودتان بیایید وسط و بسازید، با مردم بسازید، کلاس، روش، برنامه را درست کنید؛ یعنی تغییر ایجاد کنید. این «قدر» ما نیست. وقتی بگوئیم این قدر ما نیست به قدری می‌رسیم که باید برسیم».

رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه نباید این «قدر» امروز را بپذیریم، تصریح کرد: «این قدر ما نیست که آن طرفی‌ها بچه‌هایشان را درست آموزش بدهند و ما نتوانیم. یک عده آدم خودباخته، فریب‌خورده، ضعیف و در عین حال پرادها را تربیت کنیم». پزشکیان با اشاره به نقش خیرین آموزشی گفت: «شما می‌توانید بسازید، ما می‌توانیم بسازیم. با کمک هم، با وحدت و انسجام و با آخرین عزیزی که امروز یا در رکاب آمده‌اند و واقعا تلاش می‌کنند. البته مردم چیز دیگری‌اند؛ مردم اگر ببینند، همه چیز را می‌توان حل کرد».

نشست اصفهان، فراتر از یک گردهمایی اداری حامل پیامی برای اصلاح مسیر مدیریتی کشور و یادآور این حقیقت بود که ضعف امروز کشور نه محصول تحریم بلکه نتیجه فقر مدیریت است. پزشکیان در اصفهان، مسئولیت را از دوش «دیگران» برداشت و بر دوش «مدیران» گذاشت؛ پیامی برای بازگشت به درون و آغاز اصلاح از خود. خودانتقادی، اتسکا به مردم و صداقت در عمل، سه کلیدواژه‌ای که در سخنان پزشکیان پررنگ بود؛ همان مؤلفه‌هایی است که بدون آنها همچنان بر «طلای ملی» خواهیم خوابید اما «گرسنه» خواهیم ماند.

«چرا باید بچه‌های ما آموزش درستی نداشته باشند؟ چرا باید ندانند، نتوانند و نخواهند؟ چه کسی باید روحیه پیشرفت را در بچه‌های ما زنده کند؟ مگر رهبر انقلاب نفرمودند که باید الهام‌بخش و بهترین باشیم؟ و در پاسخ گفت: «قدم اول شما مدیران آموزش و پرورش هستید. رفتار، حرکات و پیگیری شما درسی برای مدیران بعدی، دانش‌آموزان و مردم است، شما می‌توانید تغییر ایجاد کنید؛ مملکت با نگاه درست می‌شود. و این نگاه به رفتار و پس از آن، رفتارها به باور تبدیل می‌شود. اگر تلاش کنید، راه پیدا می‌کنید اما اگر به دولت وابسته باشید تا ۵۰ سال دیگر هم حل نخواهد شد».

روی طلا خوابیده‌ایم اما گرسنه‌ایم

پزشکیان در بخش دیگری از سخنانش درباره مهاجرت نخبگان گفت: «خارج رفتن کار بدی نیست، اینکه بروند یاد بگیرند و برگردند خوب است اما اینکه بخواهند بروند و دیگر بازنگردند، فاجعه است». او ریشه این پدیده را در کاهش امید اجتماعی و ضعف اعتماد به آینده دانست و با صراحتی کم‌سابقه ادامه داد: «(روی طلا خوابیده‌ایم اما گرسنه‌ایم؛ مقصر ما مدیران، مسئولان، سیاستمداران و قانون‌گذاران هستیم، نه آمریکا» و تأکید کرد که مشکل در سیاست‌گذاری و اجراست نه تحریم.

پزشکیان همچنین درباره فاصله میان شعار و عمل هشدار داد: «مردم رفتار ما را قبول می‌کنند اما اگر فقط حرف خوب بزنم، مردم صد فحش خواهند داد چون در عمل آن کار دیگر می‌کنم». او با اشاره به خطبه ۱۶ نهج‌البلاغه یادآور شد: «ما مقصریم؛ اگر هر گیری وجود دارد، ما مقصر داریم. اینکه دیگران چه کردند، مهم نیست باید ببینیم خودمان چه کردیم». رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش از «تسلیم نشدن در برابر بن‌بست‌ها» گفت: «اگر ما یک راه پیدا کنیم و از آن برویم و آن راه بن‌بست باشد نباید تسلیم شویم. هر چقدر آلترناتیوهای ذهنی بیشتر باشد احتمال رسیدن به هدف هم بیشتر است اما اگر فقط یک راه انتخاب کنید و بگویید دولت باید پول بدهد و اگر نداشت، تسلیم می‌شوید این یعنی شکست خورده‌اید».

عاطفه شمس

گروه سیاسی

دوچرخه‌سواری رئیس‌جمهور از حاشیه‌های جالب سفر پزشکیان به اصفهان از دید رسانه‌ها بود. پزشکیان در جریان این سفر با هدف ترویج ورزش و سبک زندگی سالم، همراه با استاندار این استان در مسیر سلامت، مسافتی را با دوچرخه طی کرد. اما نشست اخیر توسعه عدالت آموزشی در اصفهان، صحنه‌ای بود برای بازتاب نگاه انتقادی رئیس‌جمهور به ساختار مدیریتی کشور. پزشکیان در میان مدیران کل آموزش و پرورش، سخنانی صریح و غیرشعاری گفت که از سطح تذکرات اداری فراتر می‌رفت. او با لحنی نزدیک به اعتراف جمعی، ضعف مدیریتی، شکاف گفتار و عمل و وابستگی به دولت را ریشه بسیاری از بحران‌های کشور دانست و هشدار داد: «از آمریکا و اسرائیل نمی‌ترسم؛ از دعوا و اختلافات داخلی می‌ترسم».

سخنان رئیس‌جمهور در اصفهان را می‌توان بیانیه‌ای غیررسمی علیه فراقتنی دانست؛ نقدی از درون بر ساختاری که سال‌هاست، مسئولیت را به بیرون و به بیگانه حواله می‌دهد. او با صراحت گفت که «مشکل در خود ماست» و بار دیگر هشدار داد که اگر اختلافات داخلی ادامه یابد، نیازی به دشمن خارجی نخواهد بود. پزشکیان در آغاز سخنانش تصریح کرد که هر موفقیت یا شکستی حاصل مدیریت است و گفت: «ما اگر با هم باشیم بر همه مشکلات غلبه می‌کنیم اما اگر دعوا کنیم، نیازی نیست اسرائیل و آمریکا ببینند، خودمان خودمان را خراب خواهیم کرد». وی افزود: «در علم مدیریت می‌گویند ۹۰ درصد پیشرفت و یا شکست یک سازمان به مدیریت وابسته است» و با یادآوری تجربه مدیریتی خود در دانشگاه علوم پزشکی تبریز و دستاوردهای آن تأکید کرد که مدیران باید باور داشته باشند «در حدی که می‌توانند، بهترین را بسازند»؛ چرا که کیفیت نگاه، آغاز هر اصلاحی است. رئیس‌جمهور با پرسش‌هایی انتقادی به ضعف نظام آموزشی پرداخت و با بیان اینکه اگر فرزندان ما خوب یاد نگیرند مقصر ما هستیم، افزود:

ادامه سر مقاله

در مسیر شرق

در چنین شرایطی، اتحاد جدیدی میان روسیه و چین شکل گرفته است. چین هنوز از جنگ‌های تعرفه‌ای دوران ترامپ خشمگین است و کره شمالی نیز از پیش در این محور حضور داشته است. این مجموعه اکنون انسجام بیشتری یافته و عملاً به یک بلوک تازه در برابر غرب تبدیل شده است. در این وضعیت دو احتمال مطرح است: اول اینکه روس‌ها با تهدید ترامپ برای دادن سلاح‌های مدرن به اوکراین کوتاه بیایند و در حد همان کریمه که قبلاً اشغال کرده بودند، اکتفا کنند تا جنگ به پایان برسد. احتمال دوم این است که روس‌ها مقاومت کنند و خواسته‌های بیشتری داشته باشند که در این صورت، جنگ وارد مرحله سخت‌تری خواهد شد.

اگر بحران تشدید شود، یکی از برگ‌هایی که روسیه می‌تواند

را بازگردانند. گرچه از نظر ایران و بلوک شرق، این تحریم‌ها قابل بازگشت نیست اما غربی‌ها به زعم خود آنها را برگردانند. در کنار این به راه‌های مسالمت‌آمیزی که ایران در جریان سفر رئیس‌جمهور به نیویورک نشان داد هم توجهی نکرده و از پیشنهادهای ایران برای کاهش تنش استقبال نکردند. طبیعی است که در برابر چنین رفتارهایی، ایران از پیشنهاد روسیه برای همکاری و همراهی بیشتر استقبال کند.

بنابراین، اینکه ایران به‌تدریج در کنار روسیه و چین قرار بگیرد چندان دور از ذهن نیست. چنین همراهی‌ای هم به روسیه و چین امکان تقویت موقعیت نظامی‌شان را می‌دهد و هم می‌تواند با مشارکت اقتصادی چین به ساماندهی نسبی وضعیت اقتصادی ایران کمک کند. جمهوری اسلامی همواره تمایل داشته با شرق و غرب هر دو کار کند اما اکنون شرایط به سمتی پیش می‌رود که حضور ایران در بلوک شرق و تلاش برای خنثی‌سازی فشارهای غرب به یک امر کاملاً جدی و استراتژیک برای کشور تبدیل شده است.

بازی کند، تقویت جبهه ایران در مقابل غرب است؛ یعنی تلاش برای اضافه کردن ایران به جمع چین، روسیه و کره شمالی تا یک ائتلاف بزرگ‌تر شکل بگیرد. طبیعی هم هست که ایران از چنین موقعیتی بهره‌برد. در سال‌های گذشته، این آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها بودند که رفتارهای غیردوستانه با ایران داشتند؛ ترامپ از برجام خارج شد، اروپایی‌ها نتوانستند از توافق هسته‌ای حفاظت کنند و هیچ اقدامی به نفع ایران انجام ندادند. آمریکایی‌ها هم به اسرائیل چراغ سبز دادند تا به ایران حمله کند و حتی خودشان مستقیماً در عملیات‌هایی علیه تأسیسات اتمی ایران نقش داشتند. اروپایی‌ها هم فقط نظاره‌گر بودند و کوچک‌ترین واکنشی نشان ندادند. در آخرین اقدام، آمریکا و اروپا با هماهنگی هم «اسنپک» را فعال کردند و تحریم‌ها

درخواست روسیه

موضوع ایران از دستورکار شورای امنیت خارج شود

گروه بین الملل: در آستانه پایان دوره ۱۰ ساله اجرای قطعنامه ۲۲۳۱

شورای امنیت سازمان ملل درباره برجام، وزارت امور خارجه روسیه با صدور بیانیهای اعلام کرد از روز شنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۴ تمامی محدودیت‌ها و رویه‌های این قطعنامه باید لغو و بررسی پرونده هسته‌ای ایران در شورای امنیت پایان یابد. مسکو تأکید کرد این تحول بر اساس توافق اولیه برجام از پیش در متن قطعنامه لحاظ شده بود و اکنون زمان اجرای طبیعی آن فرا رسیده است.

روسیه یادآور شد، مفاد مربوط به این موضوع از سال ۲۰۱۶ در فرمان ریاست‌جمهوری روسیه درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ پیش‌بینی شده بود و با پایان این دوره، همکاری‌های تهران و مسکو در عرصه‌های مختلف با رعایت قوانین ملی و تعهدات بین‌المللی گسترش خواهد یافت. بیانیه افزود که مبنای اصلی توسعه روابط دو کشور، معاهده جامع راهبردی ایران و روسیه است که دی ماه ۱۴۰۳ در مسکو امضا و از مهر ماه ۱۴۰۴ لازم‌الاجرا شده است.

مسکو در بخش دیگری از بیانیه خود، تلاش‌های ترونی‌کای اروپایی برای بازگرداندن تحریم‌های لغو شده علیه ایران را شکست‌خورده توصیف کرد و گفت این کشورها با نقض صریح مفاد قطعنامه و نادیده گرفتن رویه‌های قانونی، مشروعیت اقدامات خود را از بین برده‌اند. به گفته روسیه، کشوری که به

ادامه تیتیریک

بازی روس‌ها

واکنش ظریف در تبریز

محمدجواد ظریف، در سخنرانی خود در پنجاه‌هشتمین گردهمایی «ایاران و دانش‌آموختگان دانشگاه تبریز و علوم پزشکی» با محوریت «مردم و امنیت ملی» به‌طور مستقیم به اظهارات وزیر خارجه روسیه پاسخ داد. او گفت: «لاوروف و فرانسوی‌ها پیشنهادی درباره وضعیت قطعنامه‌های گذشته شورای امنیت داده بودند که بسیار نامطلوب بود و ما تلاش زیادی کردیم تا آن پیشنهاد کنار گذاشته نشود». ظریف یادآور شد: «در سال ۱۳۹۹ زمانی که ایران هیچ‌یک از تعهدات برجامی خود را اجرا نمی کرد، آمریکا تلاش کرد مکانیسم اسنپ‌بک را فعال کند. با این حال ۱۳ عضو شورای امنیت طی نامه‌ای اعلام کردند که آمریکا چنین حقی ندارد. در جریان رأی‌گیری نیز ۱۱ کشور رأی ممتنع و دو کشور روسیه و چین رأی منفی دادند. به گفته او، تنها در دوران وزارتش بود که روسیه و چین در کنار ایران ایستادند؛ چراکه در زمان آقای احمدی‌نژاد، روسیه به همه قطعنامه‌های فصل هفتم شورای امنیت علیه ایران رأی مثبت داده بود و حتی به دلیل همین وضعیت، مانع عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای شده بود. ظریف در ادامه افزود: «به نظر می‌رسد آقای لاوروف این موارد را از یاد برده است». ظریف در ادامه با اشاره به نحوه شکل‌گیری سازوکار لغو قطعنامه‌ها افزود: «یک روز جان کری با پیشنهادی آمد که بر اساس آن قطعنامه‌ها هر ۶ ماه تعلیق شود و در صورت درخواست دو عضو شورای امنیت، مجدداً به رأی گذاشته شود. به او گفتم این چه پیشنهادی است؟ به عقل و شعور من توهمین می‌کنی؟ او پاسخ داد، این پیشنهاد از طرف رفیق‌ت لاوروف آمده است».

وزیر خارجه پیشین ایران همچنین تأکید کرد که در جریان مذاکرات نهایی، روسیه و چین تنها در دوره وزارت او در کنار ایران قرار گرفتند: «در زمان اجرای اسنپ‌بک ۱۳ عضو شورای امنیت اعلام کردند، آمریکا نمی‌تواند این مکانیسم را فعال کند. همان زمان روسیه و چین نیز همراهی کردند؛ در حالی که در دولت قبل، روسیه به همه قطعنامه‌های فصل هفتم علیه ایران رأی مثبت داده بود و حتی مانع عضویت ایران در سازمان شانگهای شده بود».

ظریف در سخنرانی خود ضمن انتقاد از رفتار مسکو یادآور شد که در کتاب خود با عنوان راز سر به مهر، اسناد مربوط به مواضع کشورها در مذاکرات برجام را منتشر کرده است: «در همان زمان، آقای لاوروف در جلسه تصمیم‌گیری می‌گفت، اجازه نمی‌دهم، حق وتوی ما از ما گرفته شود. حالا می‌گوی‌د ظریف این کار را کرده است». او با اشاره به بخش دیگری از مذاکرات افزود: «وقتی بحث تحریم تسلیحاتی مطرح بود، لاوروف گفت بیش از ۵ سال مجوز به ایران نمی‌دهند. گفتیم نمی‌پذیرم. گفت مگر مجوز از تهران داری؟ با تحکم گفتم به تو هیچ ربطی ندارد. همان شب توافق نهایی شد».

طور سیستماتیک توافق را نقض می‌کند، نمی‌تواند از مزایا و سازوکارهای آن بهره‌مند شود.

روسیه همچنین از دبیرخانه سازمان ملل خواست، بیانیه مربوط به بازگرداندن تحریم‌های ایران را از وب‌سایت خود حذف کند زیرا این نهاد صلاحیت قانونی برای تحمیل تعهدات را ندارد. مسکو تأکید کرد، شورای امنیت هرگز مجوزی برای اقدام مستقل دبیرخانه در این زمینه صادر نکرده و درج چنین اطلاعاتی در وب‌سایت رسمی سازمان، نقض ماده ۱۰۰ منشور ملل متحد محسوب می‌شود. در بیانیه آمده است، اهداف قطعنامه‌های تحریمی پیشین مدت‌ها پیش بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سال ۲۰۱۵ محقق شده بود و اکنون هیچ مبنای حقوقی برای احیای آنها وجود ندارد. وزارت خارجه روسیه با اشاره به اینکه برجام روزگاری دستاوردی بزرگ برای دیپلماسی بین‌المللی بود، اعلام کرد با انقضای قطعنامه ۲۲۳۱ این توافق عملاً به تاریخ پیوسته است. با وجود آنکه در سال‌های اولیه اجرای برجام، نتایج مثبتی از جمله رفع نگرانی‌های آژانس درباره برنامه هسته‌ای ایران حاصل شد، خروج آمریکا و نقض تعهدات از سوسی کشورهای اروپایی باعث از بین رفتن اعتبار و کارآمدی آن گردید.

ظریف با وجود انتقادهای خود از عملکرد روسیه همچنان بر ضرورت حفظ روابط راهبردی با مسکو و پکن تأکید کرد و گفت: «روسیه کشور مهمی در همسایگی ماست اما دو خط قرمز دارد: اول اینکه ایران نباید روابط آرامی با جهان داشته باشد و دوم اینکه نباید وارد درگیری مستقیم با جهان شود. به همین دلیل از توافق موقت ثنو حمایت می‌کرد تا وضعیت بینابینی حفظ شود». او در ادامه گفت: «در مذاکرات جامع، روس‌ها پیشنهاد دادند که سوخت نیروگاه بوشهر را تا پایان عمر نیروگاه تأمین کنند تا ایران نیازی به غنی‌سازی نداشته باشد. ما مخالفت کردیم چون معتقد بودیم نباید برای همیشه وابسته بمانیم. آنها گفتند اگر سوخت خودت را استفاده کنی، امنیت نیروگاه را تأیید نمی‌کنیم. هدف‌شان روشن بود: جلوگیری از عادی شدن روابط ایران با جهان». ظریف در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به برخی تحلیل‌ها درباره طراحی برجام گفت: «پیشنهادی که در سال ۱۳۸۴ ارائه کردم ۴ ماه پیش از انتخابات احمدی‌نژاد بود و همان زمان در نیویورک تایمز منتشر شد. آن طرح، مبنای اصلی رویکرد مرحله‌ای در برجام بود». او افزود: «منطق ما این بود که چون دو طرف به یکدیگر اعتماد ندارند باید گام‌به‌گام پیش برویم. اگر ما فعالیتی را متوقف می‌کردیم، آنها باید در مقابل تحریم‌ها را متوقف می‌کردند. این روند پایه اصلی توافق شد».

وزیر خارجه پیشین ایران همچنین درباره اجرای بند ۳۶ برجام توضیح داد: «وقتی آمریکا از توافق خارج شد و اروپا هم تعهدات خود را انجام نداد، ما به استناد ماده ۳۶ اعلام کردیم که از محدودیت‌ها تبعیت نمی‌کنیم. این تصمیم به‌صورت رسمی ثبت شد و بیش از ۱۴۰ سند در سازمان ملل به‌عنوان مستندات اقدامات ایران منتشر شد». او ادامه داد: «در دی ماه ۱۳۹۸ در نامه‌ای به فدریکا موگرینی اعلام کردم که ایران از این تاریخ به هیچ محدودیتی پایبند نیست. بعد از آن اروپایی‌ها تلاش کردند، مکانیسم اسنپ‌ک را فعال کنند اما موفق نشدند و مجبور شدند، درخواست خود را پس بگیرند. این سابقه دیپلماتیک ایران در حفظ حقوق خود است». ظریف در پایان گفت: «با اعتماد به نفس مذاکره کنید کما اینکه هیچ جنگی بدون مذاکره پایانی نیافته و هیچ پیروزی بدون مذاکره به دست نیامده است، از چه چیز در مذاکره می‌ترسیم؟ از مذاکره ترسید اگر مذاکره نکنیم، مجبوریم آنچه در مذاکره می‌توانیم بدهیم و برای آن امتیاز بگیریم را بدون دادن امتیاز در جنگ بدهیم».

واکنش‌های داخلی

در پی سخنان لاوروف و پاسخ ظریف، شماری از چهره‌های سیاسی نیز به این موضوع واکنش نشان دادند. حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس‌جمهور در دولت یازدهم در حساب کاربری خود

به گفته روسیه، هدف برجام لغو کامل تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران بود و اکنون این فرآیند از منظر سازمان ملل تکمیل شده است؛ بنابراین هرگونه تلاش برای بازگرداندن محدودیت‌ها خارج از چارچوب شورای امنیت غیرقانونی است. مسکو تصریح کرد پس از پایان دوره برجام باید با برنامه هسته‌ای ایران مانند سایر کشورهای غیرهسته‌ای عضو معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) برخورد شود و فعالیت‌های هسته‌ای ایران صرفاً در چارچوب پادمان‌های آژانس نظارت خواهد شد.در بخش دیگری از این بیانیه آمده است، تاریخ ۲۶ مهر ۱۴۰۴ پایان رسمی مهلت اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ است و هیچ تصمیمی برای تمدید آن اتخاذ نشده است. ابتکار مشترک روسیه و چین برای تمدید فنی ۶ ماهه برجام نیز با مخالفت کشورهای

در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «زبان روحانی و ظریف را باز نکنید، ضرر می‌کنید».

احمد زیدآبادی، تحلیلگر سیاسی در یادداشتی نوشت: «سخنان ظریف به نظر درست می‌آید اما نتیجه‌ای که می‌توان از آن گرفت این است که هنگام عادی‌سازی روابط با جهان باید از روسیه فاصله گرفت، هرچند در زمان تنش ممکن است میانجی‌گری مسکو مانع درگیری شود. از این زاویه، ورود پوتین به قصد کاهش یا کنترل یا مهار تشنج بین ایران و اسرائیل و شرکای غربی آن، اگر قرین موفقیت شود به زیان کشور نخواهد بود به خصوص اینکه در این موقعیت خاص تاریخی، جلوگیری از درگیری، خواسته یا ناخواسته به روابطی آرام با دنیا ختم می‌شود. با توجه به نفوذی که روسیه در داخل کشور ما به دست آورده به طوری که برخی محافل افراطی، گویی قبیله خود را از سوی کعبه به سمت کاخ کرملین کج کرده‌اند، خواه ناخواه روس‌ها شانس موفقیت بیشتری نسبت به دیگر کشورها در یک میانجی‌گری جدی دارند!»

روایت نزدیک‌تر به واقعیت

در میانه این‌ اختلاف روایت‌ها، عبدالرضا فرجی‌راد، کارشناس مسائل بین‌الملل در گفت‌وگویی با روزنامه سازندگی با نگاهی تحلیلی به‌ موضوع پرداخت. او با اشاره به روند پیچیده و طولانی مذاکرات هسته‌ای گفت: «مذاکرات برجامی یکی از دقیق‌ترین و فشرده‌ترین مذاکرات دیپلماتیک در تاریخ ایران بود. بر سر هر کلمه و جمله ساعت‌ها بحث می‌شد. موضوعاتی مانند صلح، امتیازدهی و ترتیب جملات از اهمیت زیادی برخوردار بود و این روند نزدیک به دو سال طول کشید».

فرجی‌راد افزود: «در ایسن میان، اظهارات شفاهی مقامات مختلف وجود دارد اما منابع مکتوب مانند کتاب وندی شرمین از دقت و اعتبار بیشتری برخوردار هستند. معمولاً مقاماتی در سطح او از درج مطالب نادرست پرهیز می‌کنند زیرا هر واژه در چنین متونی بار حقوقی دارد». او نتیجه گرفت: «از این منظر روایت شرمین به واقعیت نزدیک‌تر است. البته این به معنای نادیده گرفتن نقش ایران نیست. تیم ایرانی، به‌ویژه آقای ظریف و آقای عراقچی، نقش مهمی در شکل‌گیری بخش‌های اصلی توافق داشتند. اما برای روشن شدن ابعاد دقیق‌تر، لازم است مقامات ایرانی نیز اسناد و روایت‌های خود را شفاف‌تر منتشر کنند».

وی در پایان گفت: «در شرایطی که بسیاری از مذاکره‌کنندگان هنوز در عرصه دیپلماسی کشور حضور دارند، بازگو کردن دقیق رویدادها و تصمیم‌ها می‌تواند از ابهام‌زایی و برداشت‌های متناقض در آینده جلوگیری کند».

غربی روبه‌رو شد، امری که به گفته مسکو نشان‌دهنده تمایل غرب به رویکردهای زورمدارانه و خارج از قانون است. روسیه بار دیگر بر تعهد خود به حل‌وفصل سیاسی و دیپلماتیک موضوع هسته‌ای ایران تأکید کرد و از همه طرف‌ها خواست از هرگونه اقدامی که به افزایش تنش و بی‌ثباتی در منطقه منجر شود، پرهیز کنند. مسکو اعلام کرد، آماده است در هر سطحی برای یافتن راه‌حل‌های متوازن و جلوگیری از بروز بحران تازه میان ایران و غرب میانجیگری کند.همزمان میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین نیز اعلام کرد با پایان اعتبار قطعنامه ۲۲۳۱ توافق برجام عملاً خاتمه یافته و از این پس آژانس تنها در چارچوب توافق جامع پادمان‌ها بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران نظارت خواهد داشت.

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

تحویل یک پیام مهم به پوتین

لاریجانی به مسکو رفت

سفر ناگهانی علی لاریجانی به مسکو و دیدار او با ولادیمیر پوتین بیش از یک ملاقات دیپلماتیک به نظر می‌رسد. این سفر همزمان با تماس طولانی پوتین و ترامپ، زمینه‌ساز گمانه‌هایی درباره نقش احتمالی روسیه در انتقال پیام‌های تهران به واشنگتن شده است. لاریجانی با سابقه طولانی در مذاکرات هسته‌ای و روابط مستحکم با مقامات روس، حامل پیام رسمی رهبر انقلاب و مواضع کلان جمهوری اسلامی ایران است؛ پیام‌هایی که بر تداوم سیاست‌های راهبردی ایران، احترام به حقوق بین‌الملل و حفاظت از منافع ملی تأکید دارند و همزمان نشان‌دهنده آمادگی تهران برای همکاری سازنده و گفت‌وگوهای منطقه‌ای مؤثر است. رسانه‌های روسی این دیدار را «مهم و راهبردی» توصیف کرده و آن را در چارچوب تحولات امنیتی خاورمیانه و بازتعریف نظم جهانی تحلیل کرده‌اند. کارشناسان تأکید دارند، ایران با این سفر تلاش کرده کانال‌های دیپلماتیک مستقیم و امنی با غرب ایجاد کند بدون آنکه از اصول و خطوط قرمز خود کوتاه بیاید. اسفند ماه سال گذشته بود که رسانه‌های غربی مدعی شدند که ترامپ در تماس تلفنی خود با پوتین، خواستار ایفای نقش روسیه به‌عنوان میانجی در مذاکرات با جمهوری اسلامی شده است. در آن برهه خبرگزاری رویترز به نقل از یک منبع آمریکایی گزارش داد که روسیه پیشنهاد میانجی‌گری بین آمریکا و ایران را ارائه داده است و ایفای چنین نقشی از مسکو خواسته نشده بود. به هر سو سفر لاریجانی به مسکو نشانه‌ای از تلاش تهران برای گسترش همکاری‌های راهبردی با روسیه و همزمان باز کردن مسیر دیپلماسی مستقیم با جهان است. پیام لاریجانی بیانگر تداوم تعامل مسالمت‌آمیز، احترام به قوانین بین‌المللی و آمادۀ بودن ایران برای گفت‌وگوهای سازنده با تمامی طرف‌هاست. مأموریت او هم فرصتی برای تقویت دیپلماسی و هم هشدار است مبنی بر اینکه هرگونه فشار و تحریم جدید علیه ایران بی‌اثر خواهد بود و حقوق قانونی کشور محفوظ خواهد ماند ضمن آنکه تهران بر راهکارهای سیاسی و همکاری‌های منطقه‌ای پایدار تمرکز دارد.

وبترین: تازه‌های نشر

سده پرماجرا

مارتین گیلبرت در **تاریخ قرن بیستم** نگاهی همه‌جانبه به وقایع پرتلاطم و سرنوشت‌ساز این قرن دارد

متین بادی

روزنامه‌نگار

در سدهٔ بیستم پیشرفت‌ها و نوآوری‌های صنعتی، پزشکی، اجتماعی، نظری و سیاسی تغییرات قابل توجهی در سبک و شیوهٔ زندگی مردم به وجود آوردند. جنگ‌ها به پیچیدگی و گستردگی بی‌سابقه‌ای رسیدند و اصطلاحاتی چون ایدئولوژی، جنگ جهانی و انقلاب وارد واژه‌های روزمره مردم شدند. کتاب «تاریخ قرن بیستم» به قلم مارتین گیلبرت از جمله کتاب‌هایی است که این قرن پرتلاطم و سرنوشت‌ساز را روایت می‌کنند. نکته‌ای که این کتاب را از بسیاری از کتاب‌های هم نوع خود متمایز می‌کند، نگاه همه‌جانبه آن است. گیلبرت در این کتاب تنها بر وقایع سیاسی و نظامی تمرکز نمی‌کند بلکه نگاهی چندبعدی به تحولات اجتماعی، فرهنگی، علمی و روابط میان آن‌ها دارد. کتاب برای اولین بار به زبان انگلیسی در ۱۹۹۷ میلادی توسط انتشارات هارپر کالینز چاپ شد و نشر اختران این کتاب را با ترجمهٔ علی‌اکبر مهدیان منتشر کرده است.

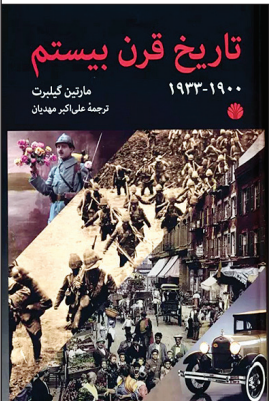
مارتین گیلبرت، مورخ بریتانیایی و عضو افتخاری کالج مترون آکسفورد، سال ۱۹۳۶ در لندن متولد شد و در مدرسهٔ هایگیت و کالج مگدالن آکسفورد تحصیل کرد سپس به‌عنوان محقق در کالج سنت اتونی مشغول به کار شد. این مورخ بر کار با بیش از ۸۰ کتاب به دلیل آثار پیش‌گامانه و دقیق خود در زمینهٔ جنگ‌های جهانی اول و دوم، قرن بیستم، هولوکاست و تاریخ‌یهود شناخته شده است. از جمله آثار معروف او می‌توان به زندگی‌نامه و نیتسون چرچیل اشاره کرد.

«تاریخ قرن بیستم» فراتر از یک کتاب تاریخی بازتابی کامل از رفتار و کنش گذشتگان در عصر صعود و سقوط بشریت را نشان می‌دهد؛ عصری که با وجود دستاوردهای شگرف و پیشرفت‌های گوناگون بشر را با هولناک‌ترین وقایع تاریخ خود مواجه کرد. در این روایت، گیلبرت خواننده را به ژرفای رویدادها می‌برد و کتاب را به کلاسی برای یادگیری تاریخ تبدیل می‌کند. از دیگر ویژگی‌های متمایزکننده کتاب توجه گیلبرت به سرنوشت افراد عادی و غیرنظامیان در مسیر رویدادهای بزرگ این دوره است. او با نقل قول از شاهدان وقایع، خاطرات و نامه‌ها تأثیر اِسن رویدادها بر کسانی که اغلب صدایشان در تاریخ نادیده گرفته شده را به مخاطب نشان می‌دهد. این رویکرد درکی عمیق‌تر از تأثیر واقعی انقلاب‌ها، جنگ‌ها و تحولات اجتماعی بر زندگی مردم آن دوران را نشان می‌دهد. کتاب «تاریخ قرن بیستم ۱۹۳۳-۱۹۰۰» جلد نخست از مجموعه‌ای جامع دربارهٔ این سده پرماجراست که به کاوش دقیق در دوره‌ای می‌پردازد که پایه‌های جهان نوین را بنا نهاد. این بازه زمانی، از آغاز قرن تا اوج بحران‌های دهه ۳۰، صحنه تحولاتی بود که نه تنها مرزهای جغرافیایی و سیاسی را بازنویسی کرد بلکه ساختارهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جوامع را از ریشه دگرگون کرد. کتاب شامل ۳۷ فصل است و نویسنده در هر فصل به وقایع یک سال از اوایل قرن بیستم می‌پردازد. در صفحات نخست کتاب، گیلبرت از نبرد در آفریقا خبر می‌دهد که چگونه بوئر‌ها به مقابله با اقتدار امپراتوری بریتانیا برخاستند و پادگان‌های بریتانیایی درون شهرهای مافکینگ و لیدی اسمیت را به محاصره درآوردند. در نهایت کتاب با انتخاب روزولت به ریاست جمهوری آمریکا و ادای سوگند هیتلر در مقام صدراعظم آلمان به پایان می‌رسد. گیلبرت با استناد به اسناد بایگانی، خاطرات شخصی و گزارش‌های دوران، روایتی به ترتیب زمانی و مستند ارائه می‌دهد که خواننده را از آرامش ظاهری دوران ادواری در اروپا و آمریکا

به سوی گرداب‌های پیش‌رو هدایت می‌کند. موضوع اصلی کتاب، فراتر از فهرست‌بندی ساده وقایع، بررسی وقایع و روابط پیچیده‌ای است که جهان را به سوی درگیری‌های بزرگ سوق داد. گیلبرت بر کشمکش‌های امپراتوری‌ها تمرکز دارد؛ رقابت‌های استعماری میان قدرت‌های اروپایی همچون بریتانیا، آلمان و فرانسه که منابع آفریقا و آسیا را به عرصه نزاع بدل کرد. او نشان می‌دهد، چگونه پیشرفت‌های صنعتی از جمله اختراعاتی مانند تلگراف بی‌سیم و خودرو همزمان با شکاف‌های طبقاتی ژرف، جوامع اروپایی را دوباره ساخت. در همین حال جنبش‌های کارگری و سوسیالیستی در اروپا و آمریکا همراه با مبارزت زنان برای حقوق سیاسی، نخواهای تغییر اجتماعی را پرظنین کرد.

یکی از جنبه‌های برجستهٔ کتاب، توصیف پیدایش ایدئولوژی‌های نوپدید است. گیلبرت بدون جانب‌داری به ریشه‌یابی ناسیونالیسم افراطی، سهویسم و بلشویسم می‌پردازد و نشان می‌دهد، چگونه این جریان‌ها در بستر نابرابری‌های اقتصادی پس از رکودهای اولیهٔ قرن بایلدند. انقلاب روسیه در ۱۹۱۷ به‌عنوان نقطه‌ای چرخشی، نه تنها نظام تزاری را واژگون کرد بلکه الگویی تازه از حکومت‌داری را به جهان معرفی نمود که موجی از انقلاب‌ها در جهان برانگیخت. نویسنده با دقت، تأثیر مهاجرت‌های گسترده از اروپا به آمریکا و از روستاها به شهر‌ها را بر بافت فرهنگی جوامع واکاوی می‌کند بدون آنکه به جزئیات حساس رویدادهای کلیدی بپردازد.

از دیدگاه علمی و فنی، کتاب به نوآوری‌هایی می‌پردازد که زندگی روزمره را متحول کرد. نوآوری‌هایی مانند نمونه‌های اولیه هواپیما، پیشرفت‌های پزشکی همچون واکسن‌ها و گسترش رسانه‌های جمعی که افکار عمومی را شکل داد. گیلبرت بر این تأکید دارد که این پیشرفت‌ها، هرچند نویدبخش بهبود زندگی بشر بودند اما در عمل بستری برای ابزارهای ویران‌گر آینده و جنگ‌هایی گسترده فراهم آوردند. او پیوند میان رویدادهای سیاسی و زندگی غیرنظامیان را برجسته می‌سازد؛ برای نمونه، چگونگی تأثیر سیاست‌های مهاجرتی بر جوامع یهودی و آسیایی با نقش هنر و ادبیات در بازتاب نگرانی‌های آن دوران را واکاوی می‌کند. در بخش‌های پایانی، کتاب به بحران‌های اقتصادی و سیاسی دههٔ ۱۹۳۰ می‌پردازد و بدون ورود به جزئیات درگیری‌ها، ریشه‌های بی‌ثباتی جهانی را می‌کاود. گیلبرت خواننده را وامی‌دارد تا ببیند چگونه تصمیمات رهبران، همراه با فشارهای اجتماعی جهان را به آستانه پرتگاهی عمیق برد. این روایت بیش از آنکه توالی خشک زمانی باشد، تحلیلی ژرف از علل و پیامدهای زنجیره‌ای است که قرن بیستم را به عصری بی‌همتا تبدیل کرد. کتاب دعوتی است به اندیشیدن در اینکه چگونه انتخاب‌های آن دوران، سایه‌ای بلند بر تاریخ معاصر افکند و درس‌هایی جاودان برای نسل‌های بعد به ارمغان آورد.

تاریخ قرن بیستم
۱۹۰۰-۱۹۳۳

مارتین گیلبرت

ترجمه علی‌اکبر مهدیان

نشر اختران

۹۳۴ صفحه

۱۳۰۰۰۰ تومان

امید به دانشگاه

گزارش شب **سرگذشت دانشگاه در ایران**

هشتصدونودوهفتمین شب از شب‌های بخارا، چهارشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۴ در تالار استاد جلیل شهناز خانهٔ هنرمندان ایران به مناسبت انتشار چاپ تازه کتاب «سرگذشت و سوانح دانشگاه در ایران» اثر دکتر مقصود فراستخواه برگزار شد. علی دهباشی در آغاز این نشست خاطر نشان کرد: «این شب به مناسبت انتشار کتاب تازه دکتر مقصود فراستخواه برپا شده است، اثری که به‌باور ما مرجع و دستنامه‌ای برای دانشگاه‌پژوهی و مطالعات تاریخی و جامعه‌شناختی آموزش عالی به‌شمار می‌آید.»

ضرورت بازپیوند دانشگاه و جامعه

احمدرضا خضری، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و مدیرکل حوزهٔ وزارتی وزارت علوم با تأکید بر نوپدید بودن لفظ «دانشگاه» در زبان فارسی توضیح داد: «واژهٔ دانشگاه تنها ۹۱ سال است که در زبان ما رواج یافته؛ به مناسبت تصویب قانون تأسیس دانشگاه تهران در ۸ خرداد ۱۳۱۳. اما مفهوم و کارکرد دانشگاه در ایران دست‌کم ۱۷ سده پیشینه دارد و در هر دوره دستخوش تحول معنایی و نهادی شده است.» خضری کارکردهای دانشگاه را در چهار محور کارکرد معرفتی / علمی، کارکرد اجتماعی / فرهنگی، کارکرد اقتصادی / فناوریانه و کارکرد سیاسی خلاصه کرد سپس به کتاب دکتر مقصود فراستخواه پرداخت و گفت: «این اثر نخستین‌بار در ۱۳۸۷ منتشر شد و در چاپ جدید آن مقدمه تازه، مفصل‌تر، پخته‌تر و منسجم‌تر از چاپ پیشین است.» و نقاط قوت کتاب را چنین برشمرد: «۱) پیگیری تاریخی دانشگاه از دوره‌های پیشامدرن تا امروز و امکان فهم تکوین آموزش عالی در بستر تاریخ اجتماعی.» ۲) رویکرد میان‌شته‌ای (تاریخ، جامعه‌شناسی، سیاست‌گذاری علم) و عبور از توصیف صرف به تحلیل مستند. ۳) انکای وسیع و منابع و اسناد و نیز بهره‌گیری از مشاهدات و ادراکات میدانی مولف که فهم تحلیلی را تقویت کرده است. ۴) پیوند زدن دانشگاه با روندهای بیرونی: اقتصاد، مدرنیاسون، دولت / ملت، جنبش‌های فکری و مدنی و نقش ایدئولوژی در تحول آموزش عالی.»

نهاد خودآگاهی جامعه ایرانی

وحید شالچی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی دیگر سخنران این نشست با ترسیم جایگاه دانشگاه در تجربه معاصر ایران تأکید کرد: «دانشگاه یکی از نهادهای اصلی سامان دادن به زندگی ایرانیان در جهان مدرن بوده است؛ نهاد خودآگاهی ما که بخشی از فرهیختگان در آن حضور دارند و جامعه از آن انتظار کنش دارد؛ حتی در رخدادهای سیاسی و جنبش‌های اجتماعی،

گزارش

بدرقه با سفیدجامگان

ناصر تقوایی به خاک سپرده شد

نشنیدیم با هم بشنویم؛ صدای ناصر تقوایی را. پس از آن صدای تقوایی، فضا را پر کرد که در بخشی از آن درباره فیلمسازی سخن گفت و تأکید کرد: من دوست دارم، فیلمی را که دوست دارم بسازم. اگر نتوانم فیلم بسازم، عکاسی می‌کنم و اگر نتوانم عکاسی کنم به سراغ آموزش می‌روم. در ادامه نیز صحبت‌های مختلف تقوایی درباره وضعیت سینما، مقوله نظارت، جایگاه روشنفکر در جامعه و وضعیت ادبیات همچنین سرود ای ایران از فیلم «ای ایران» زندیاد ناصر تقوایی پخش شد. پس از آن مراسم در خانه سینما به پایان رسید و مشایعت‌کنندگان با صدای سنج و دمام که توسط محسن شیریان، دانش آقباشاوی، رضا مسعودی، عباس امینی و ... نواخته می‌شد، تابوت تقوایی را تا تقاطع خیابان وصال و طالقانی همراهی کردند. جمعیت زیادی در این خیابان حضور پیدا کرده بود که از خانه سینما تا تقاطع طالقانی را شامل می‌شد. تعداد زیادی از هنرمندان در خانه سینما حضور پیدا کردند و عده‌ای هم به امامزاده طاهر کرج خود را رساندند تا برای آخرین بار تقوایی را همراهی کنند.

نقد استبداد، ثبت فرهنگ، کاوش روحی

تحلیل محتوای آثار ناصر تقوایی

مهرزاد دانش

منتقد

درونمایه و محتوای آثار ناصر تقوایی اعم از داستان، فیلم، فیلمنامه و مستند بر مبنای چه مرزهای مشترکی قابل تحلیل است؟ آثار او که ترکیبی از واقع گرایی تلخ، طنز گزنده و کاوش روانشناختی هستند، مضامینی همچون هویت ملی، بحران‌های روانی و تضاد موقعیتی را بازنمایی کرده‌اند و تقوایی در این مسیر توانست، محتوایی غنی و چندلایه بیافریند که انسان ایرانی را در مواجهه با مدرنیته ناکام، استبداد و روابط پرتش نشان می‌دهد. بر این اساس، تحلیل محتوای آثار تقوایی در سه محور اصلی: اجتماعی، روانشناختی و فرهنگی قابل بررسی است.

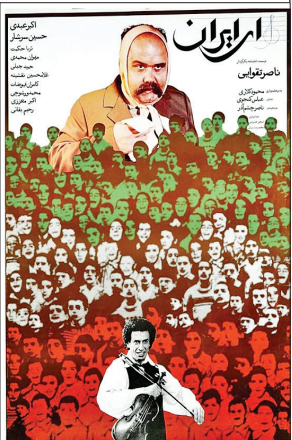
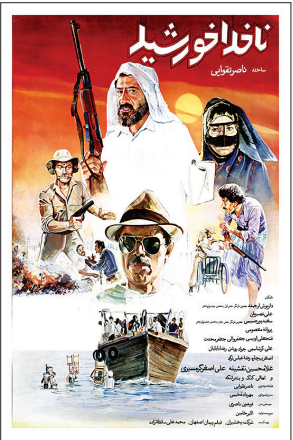
۱ محور اجتماعی: یکی از بارزترین ویژگی‌های آثار تقوایی، تعهد اجتماعی و نقد سیاسی است. او به مسائل طبقاتی، استثمار و ساختارهای قدرت با نگاهی تیزبین می‌پردازد. مجموعه داستان تابستان همان سال (۱۳۴۸) که به دلیل محتوای انتقادی توقیف شد ۸ داستان به‌هم‌پیوسته درباره زندگی کارگران یک اسکله را تعریف می‌کند. به گفته جلال آل احمد، این مجموعه اولین تصویر از زندگی کارگری صنعتی در ادبیات ایران است که استثمار کارگران را با نگاهی واقع‌گرایانه نشان می‌دهد. در این داستان‌ها که روندشان به کودتای ۲۸ مرداد منتهی می‌شود، تقوایی کارگران را به عنوان قربانیان چرخه‌های معیوب اقتصادی و فضای بسته سیاسی می‌نمایاند. در سینما نیز آرایش در حضور دیگران (۱۳۴۹) فروریختن بنیان‌های خانواده را زیر سایه جامعه نیمه‌مدرن می‌نگرد و با تمرکز بر تزلزل روابط خانوادگی و اجتماعی، تصویری تلخ از مدرنیته ناقص و توسعه تک‌جانبه ارائه می‌دهد. شخصیت اصلی فیلم در مواجهه با فروپاشی زندگی‌اش ناتوان است و نمادی از جامعه‌ای است که در برابر تغییرات اجتماعی شکننده شده است. صادق کرده (۱۳۵۱) نیز به عصیان فردی در برابر بی‌عدالتی اجتماعی می‌پردازد و برخلاف قیصر کیمیایی که بر انتقام قهرمانانه تمرکز دارد، تقوایی عصیان درونی و روانشناختی آدم داستان‌ش را برجسته می‌کند و تضاد طبقاتی را در قالب یک تراژدی شخصی به تصویر می‌کشد. در ناخدا خورشید (۱۳۶۵) که اقتباسی از داشتن و نداشتن ارنست همینگوی است، شخصیت ناخدا به اسطوره‌ای از مقاومت و رهایی تبدیل می‌شود. این فیلم با نمایش تضاد میان قدرت سیاسی و مردم عادی، نقدی غیرمستقیم بر ساختارهای سیاسی است. ای ایران (۱۳۶۸) هم با طنزی گزنده، دیکتاتوری و تضاد میان دیدگاه‌های نظامی و هنری را هجو می‌کند. هرچند برخی منتقدان، انسجام روایی این فیلم را ضعیف می‌دانند اما استفاده از طنز برای نقد اقتدارگرایی، آن را به اثری جسورانه تبدیل کرده است. نماد ماسک کاغذی در این فیلم، که در آثاری چون رهایی و ناخدا خورشید هم بود، به پنهان‌کاری اجتماعی و ویرانی هویت اشاره دارد.

۲ محور روانشناختی: تقوایی استاد به تصویر کشیدن بحران‌های روانی و روابط انسانی بود. او در آثارش به وهم، اضطراب و تنش‌های درونی شخصیت‌ها می‌پرداخت و آنها را در بستری از

واقعیت‌های اجتماعی قرار می‌داد. نفرین (۱۳۵۲) که اقتباسی از رمان باتلاق میکا والتاری است، داستان مردی را روایت می‌کند که وهم و بحران روحی، او را به سوی فاجعه عاطفی سوق می‌دهد. این فیلم ضمن تمرکز بر تلاطمات درونی و روابط عاشقانه پرتش، نوعی روانشناسی شخصیت هم هست و تقوایی در آن با استفاده از فضاسازی تاریک و سکوت‌های معنادار، حس اضطراب و فروپاشی را به مخاطب منتقل می‌کند. سریال دای‌جان ناپلئون (۱۳۵۵) با اقتباس از رمان معروف ایرج پزشک‌زاد، نمونه‌ای درخشان از توانایی تقوایی در ترکیب طنز و روانشناسی است. این سریال به عنوان یکی از ماندگارترین آثار تلویزیونی ایران با طنزی ظریف به توهمات خانوادگی در میانه سوء تفاهم‌ها و روابط پرتش می‌پردازد. شخصیت دای‌جان، با توهم توطئه‌های انگلیسی، نمادی از ذهنیت پارانوئید جامعه‌ای است که در گذشته تاریخی خود گرفتار شده. کاغذ بی خط (۱۳۸۰) نیز راوی بحران هویتی یک زن خانه‌دار است. در این فیلم که تلاش یک زن برای یافتن هویت خود در میان نقش‌های سنتی و آرزوهای شخصی مرور می‌شود، تقوایی به مسائل جنسیتی و محدودیت‌های اجتماعی زنان می‌پردازد. البته او در مستندهایش هم به روانشناسی جمعی توجه دارد. مثلاً باد جین (۱۳۴۹) که درباره مراسم زار در جنوب ایران است، اضطراب جمعی و باورهای محلی را با نگاهی شاعرانه ثبت می‌کند. این مستند، با صدای احمد شاملو، از گزارش‌گری صرف فراتر می‌رود و به تجربه‌ای عمیق از مواجهه انسان با ترس‌ها و باورهای ماورایی‌اش بدل می‌شود.

۳ محور فرهنگی: تقوایی، زاده آبادان بود و جنوب ایران را به عنصری کلیدی در آثارش تبدیل کرد. او با نگاهی مردم‌شناسانه، فرهنگ، آیین‌ها و زندگی بومی جنوب را ثبت کرد و آن را به جهانی فراتر از جغرافیا ارتقا داد. مستندهایی چون اربعین (۱۳۴۹) که آیین سوگواری حسینی مردم بوشهر را بازمی‌نمایاند از همین قیبل است و مستند نخل (۱۳۴۸) نیز فضای زیست مردم روستاهای اطراف آبادان را ترسیم می‌کند. ناخدا خورشید، نمونه‌ای درخشان از استفاده تقوایی از جغرافیای جنوب است. فضای بندری، لهجه‌های محلی و نخلستان‌های گرم به این فیلم کیفیتی اسطوره‌ای می‌بخشند. اما نگاه بومی تقوایی صرفاً محدود به جنوب ایران نبود و مثلاً در مشهد قالی (۱۳۵۰) باز هم سراغ مراسم سوگواری محرم ولی این بار در مشهد اردهاال رفت. فیلمنامه‌های ناتمام تقوایی مانند چای تلخ که به جنگ ایران و عراق می‌پردازد و نیز کوچک جنگلی (فیلمنامه منتشرشده) که مسائل مبارزاتی جنبش جنگل را روایت می‌کند، ریشه در همین گرایش همدلانه او به هویت ایرانی و فرهنگ بومی دارند.

آثار ناصر تقوایی، میراثی عمیق از تعهد به حقیقت، فرهنگ و انسانیت هستند. او انسانی را به تصویر می‌کشد که در چنگال سانسور، مدرنیته و سنت گرفتار است و در عین حال برای رهایی می‌جنگد. محتوای آثار تقوایی از نقد استبداد و تضاد طبقاتی تا کاوش بحران‌های روانی و ثبت فرهنگ بومی، تصویری چندوجهی از جامعه ایرانی ارائه می‌دهد. میراث او، در عمق نگاهش به انسان و جامعه، همچنان زنده و اثرگذار است.

دانشگاه در کما

محمد فاضلی، پژوهشگر و جامعه‌شناس دیگر سخنران این نشست با استناد به روایت‌های کتاب، تصویری تاریخی از سیاسی شدن دانشگاه در ایران ارائه کرد و نسبت آن را با قانون اداری وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه مصوب ۱۲۸۸، تحولات پهلوی دوم، انقلاب فرهنگی و سیاست‌های پس از ۱۳۸۸ تا امروز ترسیم کرد و گفت: «ترکیب میل به سیطره سیاسی با بحران اقتصادی، دانشگاه را به کما برد. امروز بودجه پاسخگوی ملزومات عصر هوش مصنوعی نیست و قدرت سیاسی نیز مجال نمی‌دهد، دانشگاه آن‌گونه که یک نهاد علمی باید، کار کند. امشب در شب دانشگاه از شبی که دانشگاه را فرا گرفته، سخن گفتیم. کاش روزی در «روز دانشگاه» هم بنشینیم روزی که در آن، سوانح سیاست و اقتصاد نفس دانشگاه را نگیرد و این نهاد بتواند از پس دنیای جدید برآید.»

دانشگاه میدان اجتماعی

مقصود فراستخواه نویسنده کتاب، سخنران پایانی این نشست بود که بحث خود را بر محور «جایگاه دانشگاه در طرح ناتمام ایران» و نسبت آن با مدرنیته، دولت، بازار و جامعه متمرکز کرد. فراستخواه گفت: «عمل خواندن مهم‌تر از عمل نوشتن است؛ مؤلف کارش تمام می‌شود، خواننده آغاز می‌کند. نقدها و ملاحظات امروز برای من فرصت یادگیری و دیدن محدودیت‌ها و نقایص اثر بود.» او با تبیین پیدایش دانشگاه در ایران گفت: «دانشگاه برآمده از جنبش مدرنیته و پروژه مدرنیزاسیون است. دولت نخواست برای سرمایه انسانی و فکری، آگاهی اجتماعی و سرمایه فرهنگی / اجتماعی به دانشگاه نیاز داشت؛ کاری که بازار به‌تنهایی قادر به انجامش نبود (نمونه‌ای از شکست بازار).» فراستخواه «سوانح» را در پیوند با شکست پروژه دولت‌سازی دهه ۱۳۵۰ توضیح داد و گفت: «دولت مدرنیزاسیون به‌دلیل رسوخ فساد، اقتدارگرایی و ناتوانی در ایجاد توافق نخبگانی، شکست خورد؛ رشد نامتوازن و نابرابر، پروژه را از توزیع فراگیر بازداشت. با شکست دولت، رادیکالیسم رشد کرد و دانشگاه قربانی ایدئولوژی‌های رادیکال شد؛ فضای دانشگاه تسخیر و کارکرد علمی آن تحت الشعاع قرار گرفت.» او در عین حال از کنش مرزی دانشگاهیان

دیدگاه: یادداشت اقتصادی

سومین هفته رشد

بازار سهام چگونه به رشد مثبت خود ادامه داد؟

نسرین خدادادی

گروه اقتصاد

یکی از مهم‌ترین نکات معاملات هفته گذشته بورس تهران، رسیدن شاخص کل بورس تهران به سطوح بیش از ۳ میلیون واحد بود؛ در معاملات روز یک‌شنبه هفته قبل، نماگر اصلی بازار سهام موفق به عبور از مرز روانی ۳ میلیون واحدی شد؛ آخرین باری که شاخص کل در سطوح بیش از ۳ میلیون واحد قرار داشت؛ به ۷۵ روز معاملاتی قبل بازمی‌گشت. البته اتراف شاخص کل در مقادیر بیش از ۳ میلیون واحد دیری نپایید و در معاملات آخرین روز از هفته مجدداً شاخص کل محدوده ۳ میلیون واحدی را از دست داد. در معاملات روز دوشنبه، شاخص کل توانست رقم ۳ میلیون و ۴۲ هزارواحدی را به ثبت برساند؛ بدین ترتیب بازدهی این شاخص از کف تجربه شده در هشتم شهریورماه امسال به ۲۷ درصد رسید؛ بنابراین همان‌طور که مشاهده می‌شود؛ شاخص بورس توانسته در مدت زمانی کوتاه، رشد قابل‌توجهی را رقم بزند و طبیعتاً لزوم اصلاح و استراحت قیمت‌ها و جابه‌جایی سهام میان گروه‌های مختلف معامله‌گران احساس می‌شود. این موضوع در معاملات دو روز پایانی هفته نیز خود را نشان داد و شاخص کل بورس را در این دو روز بیش از ۲ درصد اصلاح کرد. با وجود رشد قابل‌توجه شاخص کل در هفته‌های اخیر یکی از مهم‌ترین عواملی که زمینه‌ساز تداوم این روند صعودی شده است؛ افزایش حجم و ارزش معاملات خرد در بازار سهام است. بررسی آمارها نشان می‌دهد در ۹ روز معاملاتی اخیر، ارزش معاملات خرد بازار سهام در سطوح بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان قرار گرفته است؛ اتفاقی که از منظر تحلیلی به معنای بازگشت نقدینگی تازه به گردونه معاملات سهام تلقی می‌شود. معمولاً در روندهای صعودی پایداریکی از نشانه‌های اصلی اطمینان از قدرت حرکت، رشد همزمان ارزش معاملات و افزایش مشارکت بازیگران جدید در بازار است. در همین راستا افزایش قابل‌توجه حجم و ارزش معاملات نشان می‌دهد که تقاضای پول‌های بزرگ به سمت بازار سهام هدایت شده است.

از سوی دیگر همزمان با رشد شاخص کل، شاخص هم‌وزن نیز طی هفته گذشته حدود ۴ درصد رشد کرد؛ این موضوع حاکی از این است که هرچند بخش عمده رشد بازار ناشی از صعود نمادهای بزرگ شاخص‌ساز بوده اما گروه‌های متوسط و کوچک نیز در حال ورود به فاز صعودی هستند. در واقع، در مرحله نخست رشد بازار معمولاً نمادهای بزرگ‌تر به‌دلیل نقدشوندگی بالاتر و جذابیت تحلیلی زودتر مورد اقبال قرار می‌گیرند اما در ادامه و پس از تثبیت اعتماد عمومی به روند صعودی، پول‌های خرد به سمت صنایع کوچک‌تر حرکت می‌کند. به همین دلیل در صورت تداوم روند فعلی، احتمال گسترش دامنه رشد به سهام غیربنیادی‌تر نیز وجود دارد. با این حال کارشناسان بازار سرمایه معتقدند برای استمرار روند رو به رشد بورس، نیاز است این جریان نقدینگی در میان گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاری گردش پیدا کند و صرفاً در نمادهای بزرگ متوقف نماند. در غیر این صورت بازار با کمبود تقاضا در سایر صنایع مواجه شده و پس از مدتی با فشار عرضه و اصلاح رویه‌رو خواهد شد. تجربه دوره‌های پیشین نیز نشان داده، تداوم رشد بازار تنها در شرایطی ممکن است که انتقال قدرت خرید از صنایع بزرگ به متوسط و کوچک با یک تأخیر طبیعی اتفاق بیفتند. در کنار این تحولات، انتظارات تورمی نیز در تثبیت روند صعودی بازار، نقش مهمی ایفا کرده است. افزایش نرخ دلار در بازار آزاد در ماه‌های اخیر باعث شده که چشم‌انداز سودآوری شرکت‌های صادرات‌محور تقویت شود. این عوامل در کنار بهبود فضای روانی بازار، ترکیبی از محرک‌های بنیادی و رفتاری را برای ادامه رشد شاخص فراهم کرده‌اند. با وجود تمام این نشانه‌های مثبت، تحلیلگران بر این باورند که بازار در کوتاه‌مدت نیاز به یک دوره استراحت و اصلاح جزئی دارد تا انرژی لازم برای ادامه مسیر صعودی را به دست آورد. این اصلاح اگر در بستر ارزش معاملات بالا و بدون افت معنادار تقاضا رخ دهد نه‌تنها تهدیدی برای روند بازار نخواهد بود بلکه می‌تواند، فرصتی برای بازآرایی پورتفوی و ورود سرمایه‌گذاران جدید باشد. در مجموع، به نظر می‌رسد پس از رشد پرشتاب سه هفته اخیر، بورس تهران در آستانه ورود به مرحله‌ای از تعادل و چرخش میان صنایع قرار دارد؛ مرحله‌ای که می‌تواند مبنای حرکت بعدی بازار و زمینه‌ساز صعود پایدارتر شاخص در ماه‌های پیش‌رو باشد.

تصویر پنهان رکود

نشانه‌های شروع دوره رکود در اقتصاد ایران چیست؟

سعید مشهوری

گروه اقتصاد

تصور کنید، ماشینی که سال‌ها با سر و صدا اما با تلاشی مداوم، در جاده‌ای پر پیچ و خم حرکت می‌کرد، ناگهان در سرازیری متوقف شود. نه به دلیل مانعی خارجی بلکه به این خاطر که موتورش دیگر توان ادامه ندارد. این تصویر، توصیف اقتصاد ایران در بهار ۱۴۰۴ است. فصلی که نقطه عطفی در مسیر اقتصاد ایران است؛ نقطه‌ای که نشان می‌دهد دیگر نمی‌توان صرفاً با افزایش تولید نفت یا کنترل مقطعی تورم از رکود گریخت. ریشه مشکل در ساختار انرژی، سرمایه‌گذاری و تقاضا نهفته است. اگر این ریشه‌ها اصلاح نشود، رشد اقتصادی شکننده باقی می‌ماند و «رکود پنهان» به ویژگی دائمی اقتصاد ایران تبدیل خواهد شد. پس از چند فصل رشد نسبتاً پایدار، اقتصاد ایران در بهار ۱۴۰۴ بار دیگر وارد مسیر نزولی شد. تازه‌ترین داده‌های مرکز آمار ایران نشان می‌دهد، رشد اقتصادی کشور در این فصل به -۰.۱۳ درصد و رشد بدون نفت به -۰.۴۳ درصد رسیده است. این نخستین بار در ۴ سال اخیر است که شاخص کل تولید ناخالص داخلی منفی می‌شود؛ رخدادی که از آغاز یک

دوره رکود ساختاری حکایت دارد. از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ با وجود نوسانات متعدد، اقتصاد ایران به‌طور میانگین رشد ۳.۸ درصدی را تجربه کرده بود و حتی در دوران فشارهای خارجی نیز نرخ رشد منفی ثبت نشده بود. با این حال آمارهای بهار ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که چرخه بهبود گذشته متوقف شده است. در جزئیات بخش‌ها، گروه کشاورزی با افت ۲.۷۴ درصدی بدترین عملکرد را داشته و بخش صنعت و معدن نیز با کاهش ۱.۲۲ درصدی مواجه بوده است. در مقابل، بخش خدمات با رشد اندک ۰.۵ درصدی توانسته تنها اندکی از افت سایر بخش‌ها بکاهد. افزایش تولید نفت و گاز نیز اگرچه ادامه داشته اما آن‌قدر محدود بوده که نتواند رشد منفی دیگر بخش‌ها را جبران کند. در بسیاری از تحلیل‌ها، افت رشد در بهار ۱۴۰۴ با رکود سال ۱۳۹۹ مقایسه می‌شود اما داده‌های تفصیلی نشان می‌دهد، ماهیت این دو دوره کاملاً متفاوت است. در سال ۱۳۹۹ همزمانی شوک جهانی کرونا و تحریم‌های شدید نفتی، اقتصاد را از دو مسیر اصلی – خدمات و صادرات انرژی – فلج کرد. در آن مقطع، کاهش تقاضا و تعطیلی فعالیت‌ها عامل اصلی رکود بود. اما در سال ۱۴۰۴ منشأ رکود بیشتر درونی و ساختاری است. این بار نه یک شوک مقطعی بلکه مجموعه‌ای از ناترازی‌های مزمن در بخش انرژی، سرمایه‌گذاری و

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

تقاضای داخلی، عامل افت تولید شده‌اند. به بیان دقیق‌تر اگر در ۱۳۹۹ موتور رکود از بیرون ضربه خورد، در ۱۴۰۴ موتور درونی اقتصاد از کار افتاده است. بررسی جزئیات رشد بخشی نشان می‌دهد، صنعت و کشاورزی بیشترین سهم را در کاهش تولید ناخالص داخلی داشته‌اند. در بخش صنعت، رشد منفی ۱.۶۵ درصدی ثبت شده است، در حالی که بخش معدن با رشد مثبت ۲.۳۵ درصدی عملکرد بهتری داشته است. افت شدید ۱۱.۷۵ درصدی در تأمین آب و برق نیز نشانه‌ای از ضعف ساختاری در زیرساخت‌های انرژی است. در کشاورزی نیز ترکیب کاهش بارش‌ها، محدودیت منابع آب و فرسودگی سرمایه‌گذاری‌ها موجب کاهش محسوس

تولید شده است. در واقع، بخش‌های مولد اقتصاد که باید موتور رشد باشند اکنون درگیر ضعف مزمن در تأمین انرژی و سرمایه‌اند. گروه خدمات، که طی سال‌های گذشته ستون اصلی رشد اقتصادی ایران بوده، در بهار امسال تنها ۰.۵ درصد رشد را تجربه کرده است.

در زیرگروه‌ها، عمده و خرده‌فروشی، هتل و رستوران با افت ۰.۸۷ درصدی و حمل‌ونقل و ارتباطات با کاهش ۳.۴۷ درصدی مواجه بوده‌اند. در مقابل، واسطه‌گری‌های مالی با رشد ۱۰.۹ درصدی و مستغلات با رشد ۰.۸ درصدی قدری از افت سایر بخش‌ها کاسته‌اند. اما این رشدهای محدود نتوانسته‌اند، تصویر کلی رکودی را تغییر دهند. در مجموع حتی بخش خدمات نیز که معمولاً به دلیل انعطاف بالاتر در برابر شوک‌ها مقاوم‌تر است، این بار نشانه‌هایی از فرسایش تقاضا را نشان می‌دهد. یکی از مهم‌ترین متغیرهای توضیح‌دهنده رکود ۱۴۰۴ ناترازی انرژی است. هرچند تولید نفت ایران از حدود ۲ میلیون بشکه در روز در سال ۱۳۹۹ به بیش از ۳ میلیون بشکه در ۱۴۰۴ رسیده اما به دلیل تداوم تحریم‌ها، بخش زیادی از این افزایش صرف مصرف داخلی شده است.

مصرف داخلی نفت که در بهار ۱۳۹۹ حدود ۱.۲۶ میلیون بشکه در روز بود، در زمستان ۱۴۰۳ به ۱.۸۱ میلیون بشکه

رسید. به این ترتیب، رقابت میان مصارف خانگی، نیروگاهی و صنعتی برای انرژی تشدید شده و در نتیجه، صنایع انرژی‌بر با افت تولید مواجه شده‌اند.

کاهش رشد در بخش برق و آب (۱۱- درصد) نیز نشانه‌ای از همین بحران است. خاموشی‌های تابستانی و محدودیت گاز در زمستان عملاً به تعطیلی مکرر خطوط تولید انجامیده و هزینه‌های غیرمولد بنگاه‌ها را بالا برده است. این شرایط دیگر صرفاً یک مشکل فصلی نیست بلکه بیانگر ناترازی ساختاری در تأمین انرژی کشور است. رکود تنها از سمت عرضه شکل نگرفته بلکه سمت تقاضا نیز همزمان دچار انقباض شده است. مصرف نهایی خصوصی طی سال‌های اخیر به دلیل تورم مزمن و کاهش واقعی درآمد خانوارها افت محسوسی یافته است. خانوار ایرانی توان خرید خود را از دست داده و در نتیجه، بازار داخلی برای تولیدکنندگان کوچک‌تر شده است. در کنار آن، تشکیل سرمایه ثابت در ساختمان و ماشین‌آلات نیز روندی نزولی دارد. رکود بخش ساختمان تقاضا برای مصالح صنعتی نظیر فولاد، سیمان و سرامیک را کاهش داده و بخش ماشین‌آلات هم به‌دلیل تحریم واردات تجهیزات سرمایه‌ای، ناتوان از نوسازی ظرفیت‌های تولید است. همزمان، صادرات غیرنفتی پرنوسان مانده و واردات کالاهای واسطه‌ای

کاهش یافته است. ترکیب این عوامل موجب شده که حتی اگر محدودیت‌های عرضه رفع شود، باز هم بازار مصرفی پایداری برای تولید باقی نماند. داده‌های شاخص مدیران خرید (شامخ) که انتظارات فعالان صنعتی را بازتاب می‌دهد پیش از انتشار حساب‌های ملی نیز از ورود صنعت به فاز رکودی خبر داده بود. این شاخص در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ اغلب بالاتر از ۵۰ واحد بود که به معنای رشد نسبی تولید است اما در بهار ۱۴۰۴ به ۴۶.۳۳ واحد کاهش یافت. افت شامخ زیر ۵۰ واحد یعنی رکود صنعتی در حال وقوع است. این کاهش با داده‌های رسمی رشد منفی صنعت در همان فصل همخوانی دارد و نشان می‌دهد، رکود اخیر از مدت‌ها پیش قابل پیش‌بینی بوده است.

آنچه در بهار ۱۴۰۴ دیده می‌شود، یک کاهش مقطعی نیست بلکه نشانه ورود اقتصاد ایران به رکود ساختاری است. بر اساس داده‌های تابستان، شاخص شامخ همچنان زیر ۵۰ واحد است و تورم دوباره روندی صعودی گرفته است. در همین حال صادرات نفت به دلیل استمرار تحریم‌ها و مشکلات بازگشت ارز، افزایش محسوسی نیافته است. در نتیجه احتمال تداوم رشد نزدیک به صفر در آمارهای فصل تابستان نیز بالاست.

دلار در بازار آزاد در جریان یک روند صعودی تقریباً ۵۰ درصد رشد را به ثبت رساند. اما در نقطه مقابل، رکوردشکنی‌های بهای اونس طلا در بازار جهانی همچنان ادامه‌دار است و روز چهارشنبه قیمت اونس طلا وارد کانال چهار هزار و ۲۰۰ دلار شد. این موضوع موجب شده، بازار طلا و سکه داخل با وجود افت قیمت دلار از قله ۱۱۷ هزار تومان به اندازه کاهش ارتفاع دلار با افت قیمت‌ها همراه نشود؛ زیرا قیمت ذاتی طلا و سکه با افزایش بهای اونس طلا با رشد همراه شده است. در معاملات روز چهارشنبه قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار در سطوح بیش از ۱۱ میلیون تومان قرار داشت و سکه امامی هم بین دو کانال ۱۱۳ و ۱۱۴ میلیون تومان در حال نوسان بود. نیم‌سکه در کانال ۵۹ میلیون تومان مورد معامله قرار گرفت و ربع سکه نیز ۳۳ میلیون تومان قیمت‌گذاری شد. صندوق‌های طلا هم در معاملات روز چهارشنبه برای سومین روز متوالی با خروج سرمایه حقیقی همراه شدند. در روزهای اخیر و با فاصله گرفتن قیمت دلار از قله ۱۱۷ هزار تومان از شدت خرید طلا در بازار طلا و سکه کاسته شده است و این موضوع خود را در معاملات صندوق‌های طلا نیز نشان می‌دهد. با رسیدن قیمت اونس طلا به سطوح بیش از ۴ هزار و ۲۰۰ دلار به نظر می‌رسد که اگر قیمت دلار نیز مجدداً به حوالی قله قبلی بازگردد؛ قیمت‌های بازار طلا و سکه نیز قله‌های جدیدی به ثبت خواهند رساند.

مهلت دو ماهه

پدر امیرمحمد خالقی به طور موقت از قصاص قاتل پسرش منصرف شد

گروه اجتماعی: پدر امیرمحمد در آخرین لحظات اجرای حکم قاتل فرزندش، به طور ناگهانی از حق قصاص گذشت. امیرمحمد خالقی، دانشجوی ۱۹ ساله دانشگاه تهران، شامگاه ۲۴ بهمن سال گذشته در حوالی پل گیشا هدف حمله دو سارقی موتورسیکلتسوار قرار گرفت و پس از انتقال به بیمارستان درگذشت. پرونده قتل این دانشجوی نخبه به سرعت بررسی و دو متهم شناسایی و بازداشت شدند. قاضی شهریارى در گزارش‌های خود نوشته است که هر دو متهم ظرف ۲۴ ساعت دستگیر شدند. پس از محاکمه، یکی از مجرمان به اعدام و دیگری به قصاص نفس محکوم شد. حکم قصاص قاتل اصلی، که نقشی فعال در جنایت داشت، در دیوان عالی کشور تأیید شد و اجرای حکم برای صبح ۲۳ مهرماه تعیین گردید اما پدر از حق قصاص خود گذشت.

جلسه صلح و سازش پیش از اجرا

قاضی شهریارى، سرپرست دادسرای جنایی تهران، می‌گوید پیش از روز اجرای حکم تلاش کرد دو خانواده را به گفتگو بنشانند. او گزارش کرده است که «روز قبل از اجرا، دو خانواده را در دادسرا جمع کردم. خانواده متهم احمدرضا بسیار التماس و تضرع کردند و پدر مقتول هم اصرار بر قصاص داشت.» در این جلسه تلاش شد والدین مقتول و متهم با هم صحبت کنند و از پدر خالقی خواسته شد کمی تأمل کند. شهریارى افزوده است که ضمن حفظ بی‌طرفی، تجربیات خود را به پدر مقتول منتقل کرد تا شاید از تصمیم قطعی خود

جامعه

توطئه علیه دولت؟

ستاد امر به معروف و نهی از منکر از به کارگیری ۸۰ هزار نفر در خیابان‌های تهران برای کنترل بی‌حجابی خبر داده است

فائزه مومنی

گروه اجتماعی

با اعلام رسمی تشکیل «اتاق وضعیت عفاف و حجاب» و برنامه‌ریزی برای به‌کارگیری ۸۰ هزار نیروی آموزش دیده امر به معروف و نهی از منکر در تهران، موجی از نگرانی و واکنش‌های انتقادی در افکار عمومی به راه افتاده است. بر اساس گفته‌های دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر استان تهران، این طرح با همکاری دستگاه‌های اجرایی، فرهنگی و مردمی و با هدف مقابله با سکولاریسم و بی‌تفاوتی اجتماعی اجرا خواهد شد. به گفته او، قرار است از ظرفیت هزاران مربی، ضابط قضایی و ناظران مردمی استفاده شود و تأکید شده که تمرکز طرح، نه سخت‌افزاری بلکه مبتنی بر زیرساخت‌های انسانی و نرم‌افزاری است. اما در سوی دیگر، منتقدان این حرکت را احیای مدل گشت ارشاد در پوششی تازه ارزیابی می‌کنند؛ رویکردی که به باور بسیاری نه‌تنها در گذشته ناکارآمد بوده بلکه پیامدهای تلخی چون اعتراضات گسترده و شکاف اجتماعی را هم به‌دنبال داشته است. واژه «اتاق وضعیت» معمولاً در ساختارهای امنیتی برای کنترل بحران به کار می‌رود و اکنون وقتی در کنار «عفاف و حجاب» قرار می‌گیرد این تصور را تقویت می‌کند که مقصود اصلی، نظارت و کنترل نظام‌مند بر جامعه است. چنین اصطلاحی در ذهن بسیاری از مردم یادآور فضای اضطرابی کنترل شده است نه بستری برای گفت‌وگوی فرهنگی یا اقناع اجتماعی. طرح تازه با تکیه بر آموزش‌های داده‌محور، رصد رفتارهای اجتماعی، مشارکت عمومی و طراحی سیاست‌های پیشگیرانه ارائه شده اما در عمل بسیاری از کشرگران فرهنگی و اجتماعی معتقدند، این سازوکار چیزی جز بازتولید گشت ارشاد با ساختارهای عریض‌تر نیست؛ ساختاری که می‌تواند، شهروندان را مقابل یکدیگر قرار دهد و نوعی نظارت عمومی را رسمیت ببخشد.

حصول اضطراب سیاسی

از ماجرای مرگ مهسا امینی در بازداشت گشت ارشاد گرفته تا برخوردهای گسترده با زنان در معابر عمومی، حافظه جمعی جامعه ایرانی مملو از تجربیات تلخ با سازوکارهای مشابه

منصرف شود. با این حال، تا زمان اجرای حکم هنوز پدر امیرمحمد بر قصاص پافشاری می‌کرد.

لحظات پایانی و لغو حکم قصاص

صبح روز ۲۳ مهر، هنگامی که اجرای حکم در زندان قزل‌حصار آغاز شد، پدر امیرمحمد خالقی - که از علمای بزرگ اهل سنت ایران بود - همراه خانواده قاتل در جلسه آشتی پای چوبه‌دار حضور یافت. مراسم معمولاً با قرائت قرآن آغاز می‌شود و شهریارى نقل کرده که از آنجا که پدر مقتول روحانی بود، پیشنهاد داد خودش قرآن بخواند. او آیات مربوط به صبر، نماز و پاداش صابران را با لحنی آرام و تأثیرگذار تلاوت کرد که این جلوه انسانی صحنه را دوچندان نمود. به گفته شهریارى، پس از این تلاوت قوی، یقین حاصل کرد که پدر خالقی قصاص را نخواهد کرد و بدین ترتیب شرایط تغییر کرد.

حدود ده دقیقه پس از آغاز اعدام دیگر محکومان، نوبت به احمدرضا، قاتل امیرمحمد، رسید. او در حالی که التماس‌کنان گریه می‌کرد و مدام می‌گفت «اشتباه کردم»، روی چهارپایه مقابل پدر مقتول ایستاد. ثانیها سیری می‌شد و تنها یک دقیقه به اجرای حکم باقی مانده بود که ناگهان پدر داغ‌دیده فریاد زد: «حکم را اجرا نمی‌کنم؛ به او دو ماه فرصت می‌دهم.» این تصمیم غافلگیرکننده همه را شوکه کرد. سپس خطاب به قاتل فرزندش گفت: «اکنون قاتل فرزندم را قصاص نمی‌کنم. بعد از بازگشت به سلول خود، دو جزء قرآن حفظ

کن.» مأموران زندان طناب دار را از گردن احمدرضا باز کردند و او را که از شدت اضطراب توان راه رفتن نداشت، به سلولش بازگرداندند.

به این ترتیب اجرای حکم قصاص برای دست‌کم دو ماه به تعویق افتاد. گزارش‌ها حاکی است که مرگ و زندگی احمدرضا تا دو ماه دیگر مشخص خواهد شد؛ اگر او در این مدت توبه کند و رضایت بگیرد، بخشیده می‌شود، در غیر این صورت دوباره به پای چوبه‌دار خواهد رفت. همچنین در نتیجه تلاش واحد صلح و سازش دادسرای جنایی، اولیای دم مقتول به قاتل دو ماه مهلت دادند.

واکنش‌ها و پیشنهاد مواردمشابه

تصمیم پدر خالقی بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌ها داشت و مسئولان قضایی تأکید کردند که چنین گذشت‌هایی با الگوی اسلامی و انسانی سازگاری دارد. سخنگوی قوه قضاییه و

محصول رضایت عمومی و مشارکت مردم است. وقتی مردم احساس کنند، کسی از میان خودشان مأمور شده تا رفتارشان را کنترل کند، بی‌اعتمادی نهادینه می‌شود. این بی‌اعتمادی از هر تهدید خارجی برای جامعه خطرناک‌تر است. باید از تجربه‌های گذشته درس گرفت؛ تجربه‌هایی که نشان دادند با فشار، نه فرهنگ تغییر می‌کند، نه دل‌ها آرام می‌گیرد.

شورش علیه جامعه

مریم زارعیان، جامعه‌شناس نیز در گفت‌وگو با سازندگی معتقد است که وقتی چنین طرحی با عنوان مقابله با سکولاریسم و بی‌تفاوتی مطرح می‌شود به‌وضوح نشان می‌دهد که سبک زندگی مردم به چشم تهدید دیده می‌شود. این یعنی گفتمان حاکم، جامعه را در برابر خود تعریف کرده؛ چیزی که خطرناک‌ترین شکل بیگانگی سیاسی است. این بخش از طرح یکی از پرمخاطره‌ترین ابعاد آن است. وقتی مردم احساس کنند ممکن است همسایه، همکار یا حتی رهگذر کناری نقش‌ناظر و گزارشگر پیدا کند، احساس امنیت روانی در فضا از بین می‌رود. این وضعیت شبیه‌سازی نوعی فضای امنیتی-اجتماعی است که نه‌تنها کارکرد ندارد بلکه منجر به ایجاد تنش میان طبقات اجتماعی می‌شود. او با اشاره به نام‌گذاری اتاق وضعیت عفاف و حجاب تأکید می‌کند: این نام‌گذاری و رویکرد بیشتر شبیه برخورد با تهدیدهای امنیتی است تا مساله‌ای فرهنگی. وقتی مفاهیم مذهبی چون عفاف و حجاب در قالب امنیتی تعریف می‌شوند، معنای خود را از دست می‌دهند و بدل به ابزاری برای کنترل اجتماعی می‌شوند. نتیجه چنین وضعیتی نه ارتقای ارزش‌ها بلکه انزجار عمومی از مفاهیم دینی است. بزرگ‌ترین آسیب که چنین طرح‌هایی به‌بار می‌آورد، گسست نسلی و کاهش شدید سرمایه اجتماعی است. نسل جوان دیگر زبان تهدید را نمی‌فهمد و به آن واکنش تند نشان می‌دهد. وقتی آزادی‌های حداقلی و ابتدایی افراد زیر سوال می‌رود، هویت جمعی متزلزل می‌شود. برای تغییر رفتار باید امید ایجاد کرد، نه ترس و این طرح، متأسفانه بیشتر از آنکه امید بیاورد بر زخم‌های پیشین نمک می‌پاشد.

دیگر مقامات از این اقدام انسان‌دوستانه تمجید کردند. این واقعه در کنار تلاش‌های پیشین برای جلب رضایت خانواده‌ها قرار می‌گیرد؛ به‌ویژه که سال‌هاست اقدامات صلح‌طلبانه اولیای دم در ایران کمتر رسانه‌ای می‌شود. این چنین بخشش‌ها در تاریخ قضایی ایران سابقه نیز دارد. برای نمونه، در نیشابور، پدری که فرزند ۱۸ ساله‌اش به قتل رسیده بود، تنها چند ساعت مانده به اجرای حکم، قاتل را بخشید و گفت: «من خدا نیستم که جان بگیرم.» او حتی کمک‌های مالی خانواده قاتل را رد کرد. گزارش‌ها نشان می‌دهد در همان سال، بیش از سیصد خانواده مقتول از حق قصاص گذشتند. همچنین در استان کرمان، خانواده مقتولی پس از سال‌ها اصرار، با تأثیر سخنان کودک هشت‌ساله‌ای، قاتل فرزندشان را بخشیدند. این نمونه‌ها نشان می‌دهد در مواردی که اولیای دم پس از تأمل به عفو می‌پردازند، قصاص معلق یا لغو می‌شود.

نهادهای مدنی

بعضی‌ها رای ندادند!

حواشی انتخابات نظام پزشکی

انتخابات نهمین دوره سازمان نظام پزشکی کشور در حالی روز جمعه به‌صورت الکترونیکی برگزار شد که حاشیه‌ای غیرمنتظره، توجه افکار عمومی جامعه پزشکی را به خود جلب کرد: گزارش‌هایی از ممانعت از رأی دادن رزیدنت‌های سسال اول در برخی شهرها. بر اساس گزارش‌های دریافتی از منابع مختلف، تعدادی از پزشکان جوان که به‌تازگی وارد دوره تخصصی خود شده‌اند، در شعب اخذ رأی با پاسخ منفی مسئولان مواجه شده‌اند. به گفته آنان، دلیل اعلام شده برای این اقدام، «اشتغال قبلی در شهر یا استان دیگر» بوده است؛ مساله‌ای که از نظر آنان با واقعیت قانونی و صنفی مطابقت ندارد. یکی از رزیدنت‌های محروم از رأی در گفت‌وگو با سلامت‌نیوز اظهار کرد: «با وجود اینکه محل اشتغال و اقامت تغییر کرده و تمام مدارک به‌روز شده است، اجازه رأی دادن در شهر جدید را ندادند. این تصمیم را خلاف حقوق صنفی‌مان می‌دانیم». گزارش‌ها نشان می‌دهد این مشکل تنها محدود به یک شهر نبوده است. در ارومیه، تهران و چند مرکز دیگر، رزیدنت‌های سال اول با همین مانع مواجه شده‌اند. فعالان صنفی این اقدام را «تقص حق مشارکت صنفی پزشکان جوان» دانسته و خواستار بررسی فوری موضوع از سوی هیأت مرکزی نظارت شده‌اند. دکتر امامی رضوی، رئیس هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات در واکنش به این حواشی اعلام کرد: «حدود ۳۰ رزیدنت در تهران گزارش داده‌اند که امکان رأی دادن نداشته‌اند. این موارد در دست بررسی است و به همه رسیدگی خواهد شد». در همین حال دکتر سیدرضا رئیس‌کرمی، رئیس هیأت اجرایی انتخابات نظام پزشکی تهران بزرگ ضمن تأکید بر سلامت روند رأی‌گیری الکترونیکی گفت: «فراپند رأی‌گیری از ساعت ۷ صبح تا ۱۷ ادامه داشت و در صورت نیاز قابل تمدید بود. با نظارت دقیق اجرایی و الکترونیکی احتمال تخلف به حداقل رسیده است». با وجود این اطمینان‌ها، بسیاری از پزشکان جوان معتقدند که مشکل اصلی نه در فناوری رأی‌گیری بلکه در شیوه شناسایی و ثبت واجدان شرایط است. محرومیت گروهی از رزیدنت‌ها، بار دیگر ضرورت بازنگری در فرآیندهای اداری و تعریف دقیق حوزه‌های انتخاباتی را مطرح کرده است؛ چراکه به باور منتقدان هر گونه خطا در این مرحله، مشروعیت صنفی و مشارکت واقعی جامعه پزشکی را زیر سؤال می‌برد.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: امیر اقتناعی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یازفر، محمد قوجانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌زاده، امیر اقتناعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌نفر • حروفچین: مریم شهسوارزاده • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

گزارش ویژه

نشت یابی ۱۴ هزار کیلومتر شبکه گاز در آذربایجان شرقی

آذربایجان شرقی - سازندگی: در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۴ عملیات نشت‌یابی در بیش از ۱۴ هزار کیلومتر از خطوط شبکه گاز استان آذربایجان شرقی انجام شد.

مدیرعامل شرکت گاز آذربایجان شرقی با اعلام این خبر اظهار کرد: این اقدام با هدف افزایش ضریب ایمنی شبکه، پیشگیری از بروز حوادث احتمالی و جلوگیری از هدررفت گاز طبیعی صورت گرفته است. فیروز خدایی با اعلام اینکه عملیات نشت‌یابی به صورت مدون و بر اساس دستورالعمل‌های شرکت ملی گاز ایران اجرا می‌شود، افزود: در ۶ ماهه اول سال با بازدید از ۱۲۱ پروژه گازرسانی، تطابق روند اجرا با استانداردهای شرکت ملی گاز ایران بررسی و مجوزهای لازم صادر شده است.

وی اظهار کرد: در این مدت ضخامت‌سنجی و کنترل ابزار دقیق ایستگاه‌ها و تأسیسات گازرسانی جهت حصول اطمینان از صحت عملکرد ایستگاه‌ها به تعداد ۳۳۸ مورد اجرایی شده همچنین بالغ بر ۱۲۰ عدد حوضچه شیرآلات مورد بازرسی و ضخامت‌سنجی قرار گرفته است. مدیرعامل شرکت گاز استان تصریح کرد: بازرسی فنی موجب می‌شود تا تجهیزات و تأسیسات شرکت در حداکثر مطابقت با استانداردهای فنی قرار گیرد که این امر هزینه‌های عملیاتی را تا حد زیادی کاهش می‌دهد.

آگهی موضوع ماده ۳ قانون وماده ۱۳آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای اصلاحی هیات به شماره ۱۵۶۲۵ تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۳ موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بهشهر تصرفات مالکانه بلا معارض متقاضی آقای علی طهماسبی فرزند حسینعلی در ششدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۱۰۵۸،۴۹ مترمربع بشماره کلاسه ۱۴۰۳/۲۱۶ قسمتی از پلاک ۴۸- اصلی واقع در اراضی قریه پاسند بخش ۱۷ ثبت بهشهر مستند مالکیت خریداری شده از مالک غیررسمی سید قاسم موسوی به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی میشود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند.بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور وعدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

شناسه آگهی: ۲۰۲۴۵۲۲

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۸/۱۰

محمدحسن صادقی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک بهشهر

آگهی موضوع ماده ۳ قانون وماده ۱۳آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای اصلاحی هیات به شماره ۱۳۶۴۶ تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۶ موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بهشهر تصرفات مالکانه بلا معارض متقاضی خانم رقیه حاجی زاد فرزند محمد در ششدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۱۷۵۶،۴۳ مترمربع بشماره کلاسه ۱۴۰۳/۲۶۴۹ و قسمتی از پلاک ۱۸- اصلی واقع در اراضی قریه غریب محله بخش ۱۹ ثبت بهشهر مستند مالکیت تقسیم نامه عادی ارث به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی میشود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند.بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور وعدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

شناسه آگهی: ۲۰۱۱۰۴۳

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۷/۱۲

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

محمدحسن صادقی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک بهشهر

نوبت اول

شناسه آگهی : ۲۰۲۶۰۵۵

تجدید آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی

یک مرحله‌ای شماره ۳۵-۱۴۰۴-۱۳۳۸

شماره فراخوان در سامانه ستاد ۰۱۱۱۳۴۰۰۰۱۰۴۰۰۲۰۰۴

شرکت نفت و گاز پارس (کارفرما) در نظر دارد انجام خدمات ذیل را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با شرایط زیر به پیمانکار ذیصلاح واگذار نماید:

شرح پروژه:

تعمیرات اساسی ۱۲ دستگاه شیر تویی ۳۲ اینچ کلاس ۹۰۰ با تامین قطعات مورد نیاز به مدت ۲۴ ماه

شرایط مناقصه گر:

۱- حداقل رتبه ۵ نفت و گاز یا تعمیر و نگهداری از سازمان برنامه و بودجه کشور
۲- ارائه تعهد نامه رعایت الزامات HSE در سربرگ شرکت وفق فرمت مورد تایید مناقصه‌گزار.
۳- توانایی ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۸۸۲،۰۸۸۲،۳۹۰،۷۵۴۷،۳۹۰ به صورت وجه نقد و یا ضمانت‌نامه معتبر بانکی از بانک‌های معتبر و مورد تایید کارفرما (به جز بانک پاسارگاد و بانک سپه) ، مطابق با آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی مصوب سال ۱۳۹۴
۴- ارائه اساسنامه، آگهی تاسیس و آخرین تغییرات ثبتی هیأت مدیره شرکت.
۵- ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا حسابداران رسمی ذیصلاح مربوط به سال ۱۴۰۲ به همراه تاییدیه ثبت صورتهای مالی حسابرسی شده در سامانه پردیس جهت تایید اصالت گزارش.

بر آورد کارفرما: مبلغ ناخالص ۷۰۴،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال برای مدت ۲۴ ماه می‌باشد.

نحوه دریافت اسناد استعلام:

شناسه آگهی ۲۰۲۵۵۴۳

آگهی مناقصه عمومی (نوبت اول)

شماره ۲۱۱ سال ۱۴۰۴

شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی در نظر دارد عملیات مربوط به موضوعات مندرج در جدول زیر را:

ردیف	شماره فراخوان	موضوع مناقصه و شماره مندرج در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت	مبلغ سپرده تضمین شرکت در مناقصه(ریال)	مدت اجرای کار(ماه)	مبلغ بر آورد اولیه(ریال)
۱	۲۱۱	عملیات احداث سازه سوله تصفیه خانه آب (RO) مجتمع یکانات و هرزندات شهر ستان مرنده به شماره ۲۰۰۴۰۱۴۰۳۰۰۰۲۰۱۲ مورخ ۱۴۰۴/۷/۲۱	۱،۷۶۷،۱۰۴،۳۳۰	۶	۳۵،۳۴۲،۰۸۶،۶۰۳

از محل اعتبارات عمرانی و از طریق مناقصه (عمومی) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به پیمانکار واجد شرایط و دارای رتبه آب واگذار نماید. کلیه مراحل مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد بدیهی است هزینه آگهی از برنده مناقصه اخذ خواهد شد.

الف) به پیشنهادهای فاقد امضاء ، مشروط ، مخدوش ، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ب) سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

ج) پیشنهاد دهنده مکلف است معادل مبلغ سپرده ، تضمین های معتبر تسلیم یا مبلغ مذکور را به حساب بانکی شرکت واریز و حسب مفاد اسناد مناقصه ضمانت نامه یا رسید واریز وجه را بصورت اصل در وقت مقرر در اسناد به کارفرما تسلیم نماید به پیشنهادهای فاقد سپرده ، سپرده های مخدوش، سپرده های کمتر از میزان مقرر ، چک و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مهلت فروش اسناد از تاریخ درج آگهی لغایت ۱۹ مورخه ۱۴۰۴/۷/۲۹

آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات در سامانه ستاد ایران ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۴/۸/۱۱

زمان و تاریخ بازگشایی پیشنهادات در سامانه ستاد ایران ساعت ۱۰ صبح مورخه ۱۴۰۴/۸/۱۱

www.abfaazarbajjan.ir

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۳و۱ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ ، ملک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلا معارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش نه ثبت آمل –دهستان لیتکوه

۱۹ - اصلی (قریه کلس محله)

۱۵۹ فرعی آقای محمد منصوری در ششدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۲۶۳،۱۵ متر مربع خریداری شده بلا واسطه از روح اله گل و مع الواسطه از محسن و حسین تیرانداز:

لذا به موجب ماده ۳- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقد سند رسمی وماده ۱۳ آئین نامه مربوطه این آگهی در دونوبت به فاصله ۱۵روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر ودر روستاها رای هیات الصاق تا در صورتیکه اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم ورسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید وگواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است ودر صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می نماید وصدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست.

شناسه آگهی: ۲۰۲۶۳۶۵

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۸/۱۰

حسن صالحی
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آمل

آگهی اختصاصی تحدید حدود حوزه

ثبتی شهرستان نور

پیرو آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی و به استناد تبصره ذیل ماده ۱۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون اخیر الذکر تحدید حدود پلاک ۱۷۰۷ فرعی ۶ - اصلی واقع در قریه عباسا بخش ۱۰ ثبت نور به نام آقای / خانم سیدربیع حسینی فرزند سیدعلی به مساحت ۱۴۷،۴ مترمربع طبق رای ۱۰۷۶۳/۰۶۰۱۰۰۳۱۰۰۴۶۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۹ هیئت قانون تعیین تکلیف در ساعت ۹ صبح روز شنبه ۱۴۰۴/۰۸/۱۷

در محل وقوع ملک به عمل خواهد آمد.

لذا از متقاضی و مالکین املاک مجاور و صاحبان حقوق اترفاقی دعوت می شود در وقت مقرر در محل وقوع ملک حضور بهم رسانند بدیهی است در صورت عدم حضور متقاضی و یا نماینده قانونی آنان طبق ماده ۱۵ قانون ثبت ملک مورد تقاضا یا حدود اظهار شده از طرف مجاورین تحدید خواهد شد معترضین می توانند به استناد ماده ۲۰ قانون ثبت و مواد ۷۴و۸۶ آئین نامه قانون ثبت ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ تنظیم صورت مجلس تحدید حدود اعتراض خود را کتبا به این اداره تسلیم و ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به واحد ثبتی مبادرت به تقدیم دادخواست به مرجع قضائی نمایند در غیر اینصورت با ارائه گواهی عدم تقدیم دادخواست توسط متقاضی و یا نماینده قانونی وی و بدون توجه به اعتراض واصله عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه می یابد. تاریخ انتشار : ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

شناسه آگهی: ۲۰۲۵۵۳۲

علی سعادت
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان نور

@saazandeginews

saazandeginews

www.saazandegi.ir

سازندگ